

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
за вршење на сметководствени работи

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите за вршење на сметководствени работи, субјектите кои вршат сметководствени работи, условите за стекнување со статус на сметководител и овластен сметководител, организацијата, работењето и надзорот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија, како и други прашања кои се однесуваат на вршењето на сметководствени работи.

Член 2

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Сметководствени работи“ се прибирање и обработка на податоци врз основа на сметководствени документи, подготовка и водење трговски/деловни книги и составување на годишна сметка и/или финансиски извештаи во согласност со закон,
2. „Обврзник за водење сметководство“ е физичко или правно лице кое има обврска да води трговски/деловни книги и да составува и презентира годишна сметка и/или финансиски извештаи во согласност со закон,
3. „Сметководител“ е физичко лице кое има уверение за сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и кое е регистрирано во Регистарот на сметководители согласно овој закон,
4. „Овластен сметководител“ е физичко лице кое има уверение за овластен сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и кое е регистрирано во Регистарот на овластени сметководители согласно овој закон,
5. „Сметководствен практикант“ е лице кое нема уверение за сметководител или уверение за овластен сметководител е вработено кај обврзник за водење сметководство или трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи заради стекнување со практични знаења и вештини за вршење на сметководствени работи и кое е регистрирано во Регистарот на сметководствени практиканти согласно овој закон.
6. „Ментор“ е сметководител или овластен сметководител кој е задолжен за организирање на работата и упатување и следење на сметководствениот практикант за време на стручното оспособување.
7. „Лице кое врши сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи“ е лице вработено кај обврзник за водење сметководство, освен во обврзник кој е трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи, кое нема уверение за сметководител или овластен сметководител и кое е регистрирано во Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметки и/или финансиски извештаи,
8. „Неактивен сметководител“ е физичко лице кое има уверение за сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и кое е регистрирано во Регистарот на неактивни сметководители согласно овој закон,

9. „Неактивен овластен сметководител“ е физичко лице кое има уверение за овластен сметководител од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и кое е регистрирано во Регистарот на неактивни овластени сметководители согласно овој закон,
10. „Стручен испит“ е испит кој се спроведува заради оценување на потребното стручно знаење за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,
11. „Трговец поединец – сметководител“ е физичко лице кое е регистрирано согласно Законот за трговските друштва, има добиено уверение за сметководител и лиценца за работа од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и е регистрирано во Регистарот на трговци поединци – сметководители согласно овој закон,
12. „Трговец поединец – овластен сметководител“ е физичко лице кое е регистрирано согласно Законот за трговските друштва, има добиено уверение за овластен сметководител и лиценца за работа од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и е регистрирано во Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители согласно овој закон,
13. „Друштво за вршење сметководствени работи“ е трговско друштво кое е регистрирано согласно Законот за трговските друштва, и има добиено лиценца за работа од Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и е регистрирано во Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи согласно овој закон,
14. „Регистар на сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за сметководителите која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
15. „Регистар на овластени сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за овластените сметководители која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
16. „Регистарот на сметководствени практиканти“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за сметководствени практиканти која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
17. „Регистар на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за лицата вработени кај обврзник за водење сметководство, освен во обврзникот кој е трговец-поединец сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи, кои немаат уверение за сметководител или за овластен сметководител која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
18. „Регистар на неактивни сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за неактивните сметководители која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
19. „Регистарот на неактивни овластени сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за неактивните овластени сметководители која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
20. „Регистар на трговци поединци - сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за трговците поединци - сметководители која се води во

Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,

21. „Регистар на трговци поединци - овластени сметководители“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за трговците поединци - овластени сметководители која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
22. „Регистар на друштва за вршење сметководствени работи“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за друштва за вршење сметководствени работи која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
23. „Регистар на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување“ е книга за евиденција во која се содржани податоците за правни лица кои ги исполнуваат условите утврдени согласно со овој закон за спроведување на обуки за континуирано професионално усовршување што ги организира Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија која се води во Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
24. „Дисциплинска повреда“ е непостапување или постапување спротивно на одредбите од овој закон, законите со кои се уредува водењето на сметководството, Кодексот на етика за професионални сметководители на IFAC и актите на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија,
25. „Институт на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија“ е професионално здружение на сметководители и овластени сметководители основано согласно овој закон и со јавни овластувања утврдени согласно овој закон,
26. „Совет за унапредување и надзор на сметководството и ревизијата на Република Македонија“ е самостојно и регулаторно тело основано согласно со Законот за ревизија,
27. „МСФИ“ се Меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во „Службен весник на Република Македонија“,
28. „МСФИ за МСС“ е Меѓународен стандард за финансиско известување за мали и средни субјекти објавен во „Службен весник на Република Македонија“,
29. „IFAC“ е Меѓународна федерација на сметководители,
30. „Континуирано професионално усовршување“ е постојано стручно усовршување со цел одржување и надградување на теоретските и практичните знаења и вештини заради професионално и ефикасно вршење на сметководствените работи и
31. „Електронски систем на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија“ е единствен компјутеризиран систем достапен на интернет, кој се води и ажурира во рамките на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија и се користи за извршување на работите на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија уредени со овој закон.

Член 3

(1) Сметководствените работи се вршат во согласност со овој закон и друг закон.

(2) Сметководителот, односно овластениот сметководител е должен да постапува во согласност со Кодексот на етика за професионални сметководители на IFAC и актите на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија.

(3)Одредбите од овој закон не се однесуваат на одговорниот сметководител кај буџетите,буџетските корисници и единките корисници кои сметководствени работи вршат согласно Законот за сметководството за буџети и буџетските корисници.

Член 4

(1)Физичко лице кое нема добиено уверение за сметководител, односно овластен сметководител и не е запишано во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководствени согласно одредбите од овој закон, не смее да го користи звањето сметководител, односно овластен сметководител и со тоа звање да врши сметководствени работи.

(2)Трговец поединец или правно лице кое нема добиено лиценца за вршење на сметководствени работи согласно одредбите од овој закон не смее да нуди и врши сметководствени работи.

II. ИНСТИТУТ НА СМЕТКОВОДИТЕЛИ И ОВЛАСТЕНИ СМЕТКОВОДИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 5

(1)Сметководители и овластените сметководители се организираат во Институт на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија (во понатамошниот текст: Институтот).

(2)Членови на Институтот се сметководителите и овластените сметководители.

(3)Институтот може да организира подружници на територијата на Република Македонија.

(4)Институтот има статут. Со статутот на Институтот особено се уредува: организацијата, управувањето, работењето, финансирањето на Институтот и други прашања од интерес за вршење на сметководствените работи согласно со овој закон.

(5)Работите во врска со работењето на Институтот ги вршат лица вработени во стручна служба на Институтот со која раководи Претседателот на Институтот.

(6) Во рамките на Институтот се организира и води електронски систем на Институтот .

(7) Годишната сметка и финансиските информации на Институтот се предмет на годишна ревизија, пришто исто друштво за ревизија може да изврши најмногу пет последователни ревизии.

(8) Начинот на користење на електронскиот систем на Институтот поблиску го утврдува Управниот одбор на Институтот.

Член 6

(1)Органи на Институтот се: Собрание, Надзорен одбор, Управен одбор и Претседател на Институтот.

(2)Заради вршење на работите од својот делокруг Институтот формира дисциплинска комисија, комисија за спроведување на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител, комисија за образование, континуирано професионално усовршување и публикации, комисија за превод на МСФИ и МСФИ за МСС и комисија за контрола на квалитет на работењето, а може да формира и други постојани и временски комисии утврдени со статутот на Институтот.

(3)Членовите на органите и комисиите на Институтот се избираат од редот на сметководителите, овластените сметководители и други лица, согласно со овој закон.

(4) По исклучок на став (3) на овој член, сметководителот, односно овластениот сметководител кој е вработен во Институтот не може да биде избран за член на органите и комисиите на Институтот додека е вработен во Институтот.

(5) Во органите и комисиите на Институтот, не може да биде избрано повеќе од едно лице вработено во, или основач на ист трговец поединец-сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи.

(6) Претседателот на Институтот и членовите на Собранието, Управниот одбор и на Надзорниот одбор не можат да бидат членови на комисиите на Институтот.

(7) За избор на претседател на Институтот и членови на Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и комисији на Институтот се спроведува јавен оглас. Јавниот оглас се објавува во најмалку два дневни весника од кои најмалку во еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик. Јавниот оглас особено содржи: наведување за избор на членови на кој орган се однесува јавниот оглас, потребните услови, рокот за пријавување, рокот во кој ќе се изврши избор и др.

(8) Собранието при носење на одлука за објавување на оглас за избор на органи и дисциплинска комисија на Институтот во исто време формира посебна комисија за избор составена од три лица, која ги врши работите сврзани со избор на органите и дисциплинска комисија на Институтот, и тоа:

1) го спроведува јавниот оглас,

2) утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за избор за член на орган или дисциплинска комисија на Институтот согласно со овој закон и

3) утврдува предлог листа на кандидати кои ги исполнуваат условите за избор од овој закон, која содржи податоци за секој од кандидатите, и тоа за: возраста, полот, образованието и другите професионални квалификации, работното искуство и како го стекнал, во кои правни лица е или бил член на органи на управување или надзор и други поважни функции што ги вршел кандидатот.

(9) Одредбите од став (8) на овој член се однесуваат и на спроведување на постапката за избор на членовите на комисиите на Институтот од страна на Управниот одбор на Институтот, освен на дисциплинската комисија.

(10) Комисијата за избор на членови на органите и дисциплинска комисија на Институтот, односно комисијата за избор на членови на комисија на Институтот надлежностите започнува да ги извршува најдоцна три месеци пред истекот на мандатот на Претседателот на Институтот и/или членовите на Собранието и/или Управниот одбор и/или членовите на Надзорниот одбор и/или комисиите на Институтот, освен во случај на избор поради престанок на функција согласно со член 13 став (1) точки 2), 3), 4) и 5) на овој член кога надлежностите започнува да ги врши веднаш по настанувањето на причината за престанок на функцијата.

(11) Членовите на органите на Институтот ги избираат членовите на Институтот со непосредно гласање преку електронскиот систем на Институтот, при што за избран се смета оној кандидат, односно кандидати со најголем број на освоени гласови од листата на кандидати. Еден член на Институтот може да гласа само за еден кандидат од листата на кандидати.

(12) Членовите на комисиите имаат право на паричен надоместок за својата работа.

(13) Работата на Собранието, Управниот одбор, Надзорниот одбор и комисиите се уредува со деловник за работа.

(14) Начинот на избор на органите и комисиите на Институтот поблиску го утврдува Собранието на Институтот.

Член 7

(1) Јавните овластувања на Институтот се:

1) водење на: Регистар на сметководители, Регистар на овластени сметководители, Регистар на неактивни сметководители, Регистар на неактивни овластени сметководители, Регистар на сметководствени практиканти, Регистар на трговци поединци-сметководители, Регистар на трговци - поединци овластени сметководители, Регистар на друштва за вршење на сметководствени работи, Регистар на лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување организирани од Институтот и Регистар на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештај.

2) вршење контрола на квалитет на работењето на трговците поединци - сметководители и трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење на сметководствени работи,

3) организирање и спроведување на стручен испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител и тест за повторен упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители,

4) признавање на квалификација за сметководител или овластен сметководител стекната во странство,

5) издавање и одземање на уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

6) издавање и одземање на лиценца за работа на трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководители и друштво за вршење на сметководствени работи,

7) организирање на обуки за континуирано професионално усовршување и

8) превод и тековно ажурирање на МСФИ и МСФИ за МСС како што се дополнети, изменети или усвоени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди.

(2) Заради унапредување на професијата, Институтот:

1) се грижи за угледот на сметководствената професија,

2) ги промовира и штити интересите на своите членови и ја унапредува нивната статусна положба во општеството,

3) ја следи примената на Кодексот на етика за професионални сметководители на IFAC,

4) ја следи примената на прописите од областа на сметководството, иницира и учествува во стручни расправи за измена на прописите од областа на сметководството и други поврзани прописи,

5) изградува став / мислење по однос на прашања од сметководствената област и по ставови и мислења на други институции по однос на прашања од сметководствената област,

6) воспоставува и ја одржува соработката со други соодветни професионални тела во Република Македонија и во странство,

7) се зачленува во домашни и меѓународни стручни организации на сметководители и ревизори,

8) ги следи и почитува меѓународните најдобри практики во сметководствената професија,

9) врши превод на и издава стручни публикации,

- 10) издава редовен билтен на Институтот во електронски облик,
 - 11) организира редовен меѓународен настан заради постојан развој на сметководствената теорија и пракса,
 - 12) воспоставува соработка со институции и организации за прашања кои се од интерес за уредувањето, положбата и работата на сметководствената професија и за унапредување на сметководствената дејност и
 - 13) врши други работи утврдени со овој закон.
- (3) Институтот со двајца членови учествува во работата на Советот за унапредување и надзор на сметководството и ревизијата на Република Македонија (во натамошниот текст: Советот). Член на Советот не може да биде лице кое е член на орган или комисија на Институтот.

Член 8

(1) Собранието на Институтот го сочинуваат 50 сметководители и овластени сметководители, со мандат од четири години, со право на избор на само уште еден мандат.

(2) За член на Собранието на Институтот може да биде избран сметководител или овластен сметководител кој ги исполнува следните услови:

1) не му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност од областа на финансии, платниот промет и стопанството или споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од забраната и

2) не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност се додека траат правните последици од пресудата.

(3) Собранието на Институтот:

- 1) го донесува статутот на Институтот,
- 2) ја утврдува висината на членарините,
- 3) ја утврдува висината на надоместоците за издавање на лиценци за работа на трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководители и друштво за вршење на сметководствени работи,
- 4) ја утврдува висината на надоместокот за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,
- 5) ја утврдува висината на надоместокот за издавање уверение за овластен сметководител без полагање испит,
- 6) ја утврдува висината на надоместокот за спроведување на постапката за признавање на професионална квалификација за сметководител или овластен сметководител стекната во странство,
- 7) ја утврдува висината на надоместокот за упис и бришење од Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители,
- 8) ја утврдува висината на надоместокот за упис во и бришење од Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи,

9) ја утврдува висината на надоместокот за организирање на обуки за континуираното професионално усовршување,

10) ја утврдува висината на надоместокот за упис и бришење од Регистарот на сметководствени практиканти,

11) ја утврдува висината на надоместокот за полагање тест за повторен упис во Регистар на сметководители, односно Регистар на овластени сметководители,

12) ги избира и разрешува членовите на дисциплинската комисија,

13) ја донесува годишната програма за континуирано професионално усовршување,

14) го усвојува годишниот извештај за квалитетот на работењето на трговците поединци-сметководители, трговците поединци-овластени сметководители и друштвата за вршење на сметководствени работи,

15) ја донесува годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот, по претходно мислење од Надзорниот одбор,

16) ги усвојува годишната сметка, ревизорскиот извештај и годишниот извештај за работа на Институтот, по претходно мислење од Надзорниот одбор,

17) го усвојува годишниот извештај за работењето на Надзорниот одбор,

18) го усвојува годишниот извештај за работењето на Управниот одбор,

19) го избира друштвото за ревизија на предлог на Надзорниот одбор,

20) одлучува за формирање и престанок на подружниците на Институтот,

21) ја утврдува постапката за избор и спроведување на изборите на органите и комисиите на Институтот,

22) објавува оглас за избор на органи и дисциплинска комисија на Институтот и формира комисија за избор,

23) ги избира членовите на Советот од Институтот,

24) го донесува актот со кој се утврдува висината на платите за претседателот и вработените во стручната служба на Институтот, врз основа на претходно мислење на Надзорниот одбор,

25) ја утврдува висината на надоместокот за членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор и на членовите на комисиите на Институтот, врз основа на претходно мислење на Надзорниот одбор и

26) одлучува за други прашања согласно со овој закон и статутот.

(4) Собранието најдоцна во месец декември во тековната година ги донесува односно усвојува актите од став (3) точки 13), 14), 15) и 19) на овој член.

(5) Собранието не може да одлучува и да ги усвојува или донесува актите од став (3) точки 1), 9), 13), 14), 15) и 16) на овој член доколку за истите не е добиена претходна согласност од Советот. Советот постапува по барањето за согласност на акт во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за согласност.

(6) Актите на Собранието се објавуваат на интернет страницата на Институтот наредниот ден од денот на усвојувањето, односно донесувањето. Статутот на Институтот се објавува и во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 9

(1) Собранието на Институтот одржува седница најмалку два пати годишно. Редовната годишна седница на Собранието се одржува најдоцна до 15 април.

(2) Седница на Собрание свикува Претседателот на Институтот по претходна одлука на Управниот одбор. Претседателот свикува седница и на писмено барање на најмалку 5% од вкупниот број членови на Институтот.

(3) Претседателот на Институтот свикува седница на Собранието во рок од 30 дена од донесувањето на одлуката на Управниот одбор, односно од поднесеното писмено барање на членовите на Институтот.

(4) Доколку Претседателот на Институтот не свика седница на Собранието во рокот утврден во став (3) на овој член, седницата задолжително ја свикува Управниот одбор во рок од седум дена по истекот на рокот од став (3) на овој член.

(5) Седница на Собранието се свикува преку електронскиот систем на Институтот.

(6) Поканата со предложен дневен ред и материјалите по точките на дневниот ред до членовите на Собранието се доставува преку електронскиот систем на Институтот најдоцна 15 дена пред одржувањето на седницата.

(7) Институтот преку средствата за јавно информирање ја известува јавноста за одржување на седницата и предложениот дневен ред најдоцна 15 дена пред одржувањето на седницата.

(8) Седница на Собранието се одржува доколку на истата земат учество мнозинство од вкупниот број членови на Собранието. Заради обезбедување на транспарентност и отчетност седницата се пренесува во живо преку електронскиот систем на Институтот.

(9) Гласањето на седница на Собранието се врши преку електронскиот систем на Институтот со користење на единствена корисничка сметка на членот на Собранието.

(10) Собранието одлуките ги носи со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Собранието, освен одлуките за измена на статутот кои се носат со двотретинско мнозинство од вкупниот број на членови на Собранието. Членовите на Собранието имаат по еден глас при одлучување на седницата на Собранието.

(11) Со седница на Собранието претседава член на Институтот избран од присутните членови на Собранието на седницата.

(12) За претседавач со Собранието не може да биде избран Претседателот на Институтот, член на Управниот одбор, Надзорниот одбор или на комисија на Институтот.

(13) Советот донесува решение за разрешување на Претседателот на Институтот и членовите на Управниот одбор доколку седница на Собранието не се свика во рокот од став (4) на овој член.

(14) Во решението за разрешување од став (13) на овој член, Советот ќе определи рок за избор на нов Претседател на Институтот и нови членови на Управен одбор на Институтот кој неможе да биде подолг од 30 дена од денот на влегувањето во сила на решението и ќе именува најмногу три овластени сметководители кои ќе ги извршуваат овластувањата на Претседателот на Институтот и на членовите на Управниот одбор на Институтот до изборот на истите.

(15) Изборот од став (14) на овој член се врши согласно со одредбите од член 6 на овој закон.

(16) Членовите на Собранието за секоја одржана седница имаат право на паричен надомест за патни трошоци.

(1) Надзорниот одбор е составен од три члена, од кои еден е претседател. Мандатот на членовите на Надзорниот одбор е три години, без право на повторен избор.

(2) За член на Надзорниот одбор може да биде избран овластен сметководител кој ги исполнува следните услови:

1) има работно искуство во вршење на сметководствени работи како овластен сметководител од најмалку пет последователни години,

2) не му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност од областа на финансии, платниот промет и стопанството или споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од забраната и

3) не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност се додека траат правните последици од пресудата.

(3) Надзорниот одбор на Институтот:

1) врши периодични контроли на материјалното и финансиското работење на Институтот,

2) ги разгледува и до Собранието дава мислење по годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот,

3) ги разгледува и до Собранието дава мислење по годишната сметка, ревизорскиот извештај и годишниот извештај за работа на Институтот,

4) ги разгледува извештаите за работење на Управниот одбор,

5) врши контрола над работењето на Институтот согласно со закон, статутот и другите акти на Институтот,

6) предлага мерки кои треба да бидат преземени за отстранување на неправилностите и незаконитостите во работата на Институтот,

7) го предлага до Собранието друштвото за ревизија,

8) подготвува и до Советот поднесува годишен извештај за своето работење, 9) годишниот извештај за работењето од точка 8) на овој став и мислењето од Советот за годишниот извештај ги поднесува до Собранието на Институтот најдоцна до 31 март во тековната година,

10) дава мислење на актот на Управниот одбор со кој се утврдува висината на платите за Претседателот на Институтот и вработените во стручната служба на Институтот,

11) дава мислење на актот на Управниот одбор со кој се утврдува висината на надоместокот за членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор и на членовите на комисиите на Институтот и

12) подготвува информации и извештаи за материјалното и финансиското работење на Институтот и за своето работење на барање на Советот.

(4) Надзорниот одбор одржува седница најмалку еднаш во секое тромесечие на годината. Седниците ги свикува и со нив претседава претседателот на Надзорниот одбор.

(5) Доколку претседателот на Надзорниот одбор од кои било причини не е во можност да ја врши функцијата или е отсутен, со состаноците на Надзорниот одбор претседава најстариот член на Надзорниот одбор.

(6) За полноважност на одлуките на Надзорниот одбор потребно е на седницата да присуствуваат најмалку две третини од вкупниот број членови. Надзорниот одбор одлуките ги донесува со јавно гласање и со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Надзорниот одбор. По исклучок, во случај на поделба на гласовите при одлучувањето гласот на претседателот на Надзорниот одбор, односно на претседавачот од став (5) на овој член е одлучувачки, пришто за истото веднаш го известува Советот.

(7) Членовите на Надзорниот одбор имаат право на паричен надоместок за својата работа во висина најмногу до 50% од износот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика. Паричниот надоместок се исплатува доколку се одржи најмалку една седница во текот на месецот за кој се исплатува надоместокот. Годишниот износ на исплатениот паричен надоместок не смее да надмине 30% од дванаесетмесечниот износ на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември во претходната година. Износот на паричниот надоместок не го вклучува износот на патните трошоци за присуство на седниците.

Член 11

(1) Управниот одбор е составен од седум члена, и тоа:

- 1) претседател и
- 2) шест члена кои ги избираат членовите на Институтот.

(2) Мандатот на членовите на Управниот одбор е четири години, без право на повторен избор.

(3) За член на Управниот одбор од став (1) точка 2) на овој член може да биде избран член на Институтот кој ги исполнува следните услови:

1) запишан е во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители,

2) има работно искуство како сметководител, односно овластен сметководител од најмалку пет последователни години,

3) не му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност од областа на финансии, платниот промет и стопанството или споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од забраната и

4) не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од пресудата.

(4) Управниот одбор на Институтот:

- 1) ги предлага до Собранието на Институтот:

- годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот,

- годишната сметка, ревизорскиот извештај и годишниот извештај за работењето на Институтот,

- годишниот прашалник за контрола на квалитет на работењето на трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи,

- висината на членарините,

- висината на надоместокот за издавање на лиценца за работа на трговец поединец-сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи,

- висината на надоместокот за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

- висината на надоместокот за издавање уверение за овластен сметководител без полагање испит,

- висината на надоместокот за спроведување на постапката за признавање на професионална квалификација за сметководител или овластен сметководител стекната во странство,

- висината на надоместокот за обука за стручно оспособување за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

- висината на надоместокот за упис во и бришење од Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители,

- висината на надоместокот за упис во и бришење од Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи,

- висината на надоместокот за организирање на обуки за континуираното професионално усовршување,

- висината на надоместокот за полагање тест за повторен упис во Регистар на сметководители, односно Регистар на овластени сметководители,

- годишната програма за континуирано професионално усовршување,

- актот со кој се утврдува висината на платите за Претседателот на Институтот и вработените во стручната служба на Институтот, врз основа на претходно мислење на Надзорниот одбор,

- висината на надоместокот за членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор и на членовите на комисиите, врз основа на претходно мислење на Надзорниот одбор и

- кандидатите за претседател и членови на дисциплинската комисија,

2) одлучува за упис во и бришење од регистрите на Институтот,

3) ги утврдува условите за избор на правните лица за спроведување на обуките за континуираното професионално усовршување, начинот на спроведување на обуките за континуираното професионално усовршување, начинот на оценка на стекнатото знаење од обуките за континуираното професионално усовршување, издавање на потврда за извршено континуирано професионално усовршување, начинот на утврдување и вреднување на континуирано професионално усовршување, оправданите причини за отсуство од континуирано професионално усовршување, начинот на спроведување контрола на правните лица преку кои се спроведуваат обуките за континуирано професионално усовршување и други работи во врска со организирањето и спроведувањето на континуираното професионално усовршување,

4) ја донесува годишната програма за контрола на квалитет на работењето на субјектите на контрола,

5) ја донесува програмата за полагање на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

6) го утврдува начинот на признавање на професионална квалификација за сметководител или овластен сметководител стекната во странство,

7) го утврдува начинот на спроведување на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител, оценувањето на испитот, објавувањето на резултатите од испитот, постапување во случај на неуспех на испитот, начинот на ослободување од полагање како и други работи во врска со начинот на полагање на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

8) го разгледува годишниот извештај за квалитет на работењето на трговците поединци-сметководители, трговците поединци-овластени сметководители и друштвата за вршење на сметководствени работи,

9) го утврдува надоместокот за членовите на комисијата за превод на МСФИ и МСФИ за МСС ,

10) издава и одзема лиценца за работа на трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководители и друштво за вршење на сметководствени работи,

11) одлучува за формирање и престанок на комисиите на Институтот,

12) ги избира и разрешува членовите на комисиите на Институтот, освен членовите на дисциплинската комисија,

13) го утврдува начинот на работа на дисциплинската комисија,

14) го утврдува начинот за одземање на лиценца за работа на трговец поединец – сметководител, трговец поединец – овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи,

15) го утврдува начинот на спроведување на контролата на квалитет на работењето на субјектите на контрола,

16) го уредува начинот на утврдување на дисциплински повреди и изрекување дисциплински мерки,

17) ја утврдува содржината и начинот на спроведување на тестот за повторен упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители,

18) го донесува решението за избор и одлучува за престанок на важење на решението за избор на правно лице за спроведување на обуките од член 23 став (4) точка 1) на овој закон,

19) го утврдува начинот на користење на електронскиот систем на Институтот,

20) одлучува за прием на донации,

21) се грижи за наплата на членарините,

22) ги извршува одлуките на Собранието на Институтот,

23) поднесува годишен извештај за своето работење до Собранието и до Советот,

24) го донесува етичкиот кодекс на Институтот,

25) дава предлози и соработува со надлежните институции во врска со прописите од областа на сметководството и

26) врши други работи согласно со овој закон.

(5) Управниот одбор не може да одлучува и да ги донесува актите од став (4) точки 3), 4), 5), 6) и 16) на овој член доколку за истите не е добиена претходна согласност од Советот. Советот постапува по барањето за согласност на поединечен акт во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето за согласност.

(6) Седница на Управниот одбор свикува и со неа раководи претседателот на Управниот одбор. Седница на Управниот одбор може да се свика и на барање на мнозинство од вкупниот број членови на Управниот одбор.

(7) За полноважност на одлуките на Управниот одбор потребно е на седницата да присуствуваат најмалку две третини од вкупниот број членови на Управниот одбор. Одлуките се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Управниот одбор. По исклучок, во случај на поделба на гласовите при одлучувањето гласот на претседателот на Управниот одбор, односно на членот на Управниот одбор од став (8) на овој член е одлучувачки при што за истото веднаш го известува Советот.

(8) Во случај на спреченост на претседателот неговите должности со исти овластувања ги врши најстариот член на Управниот одбор.

(9) Одлуките на Управниот одбор се објавуваат на интернет страницата на Институтот најдоцна наредниот ден од денот на донесувањето, односно усвојувањето.

(10) Членовите на Управниот одбор имаат право на паричен надоместок за својата работа во висина најмногу до 50% од износот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика. Паричниот надоместок се исплатува доколку се одржи најмалку една седница во текот на месецот за кој се исплатува надоместокот. Годишниот износ на исплатениот паричен надоместок за членовите на Управниот одбор не смее да надминува 50% од дванаесетмесечниот износ на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември во претходната година. Износот на паричниот надоместок не го вклучува износот на патните трошоци за присуство на седниците.

Член 12

(1) Претседателот на Институтот по функција е Претседател на Управниот одбор, со мандат од четири години, без право на повторен избор.

(2) Претседателот на Институтот:

- 1) го претставува и застапува Институтот,
- 2) раководи со стручната служба на Институтот,
- 3) се грижи Институтот да работи согласно со закон,
- 4) ги спроведува одлуките на Собранието на Институтот,
- 5) потпишува налози за исплата од сметката на Институтот,
- 6) ги извршува одлуките донесени во дисциплинска постапка и
- 7) врши други работи согласно со овој закон.

(3) За претседател на Институтот може да биде избрано лице кое е државјанин на Република Македонија и особено ги исполнува следните услови:

- 1) запишан е во Регистарот на овластени сметководители,
- 2) има работно искуство како овластен сметководител од најмалку пет последователни години,

3) не му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност или должност од областа на финансии, платниот промет и стопанството или споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од забраната,

4) не е осудено со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од пресудата и

5) да достави програма за работа и развој на Институтот за четиригодишниот мандат.

(4) Покрај исполнување на условите од став (3) на овој член лицето кое е кандидат за претседател на Институтот треба да ужива висок авторитет, углед и доверба кај сметководствената професија.

(5) На претседателот на Институтот за време на мандатот не му мирува членството во Институтот.

(6) Во случај на престанок на функцијата претседател на Институтот согласно член 13 став (1) на овој член до изборот на нов претседател на Институтот функцијата со исти овластувања ја врши најстариот член на Управниот одбор.

(7) Претседателот на Институтот е вработен во Институтот и има право на плата, и нема право на паричен надоместок како член на Управниот одбор.

Член 13

(1) Членството во органите на Институтот и комисиите на Институтот престанува:

1) со истек на мандатот,

2) по сопствено барање со поднесување на оставка,

3) со престанување на членството во Институтот, односно бришење од Регистарот на сметководители или Регистарот на овластени сметководители,

4) со одлука за разрешување донесена од Собранието, односно од Управниот одбор и

5) во случај на трајна спреченост или смрт.

(2) Членството во случаите од став (1) точките 2), 3) и 5) на овој член престанува со настанување на наведените случаи, а Собранието, односно Управниот одбор на Институтот престанокот го констатира на првата наредна седница. Во случај на поднесување оставка на две третини од членовите на органите на Институтот и на комисиите на Институтот, членовите продолжуваат да ја извршуваат должноста до изборот на нови членови.

(3) Образложен предлог за разрешување на член на Надзорен одбор може да поднесе:

1) мнозинство од членовите на Надзорниот одбор или

2) најмалку 5% од вкупниот број членови на Институтот.

(4) Образложен предлог за разрешување на Претседателот на Институтот или член на Управен одбор може да поднесе:

1) мнозинство од членовите на Управниот одбор,

2) мнозинство од членовите на Надзорниот одбор или

3) најмалку 5% од вкупниот број членови на Институтот.

(5) Образложен предлог за разрешување на член на комисиите може да поднесе:

1) мнозинство од членовите на соодветната комисија,

2) најмалку една третина од членовите на Управниот одбор или

3) најмалку 5% од вкупниот број членови на Институтот.

(6) Образложениот предлог за разрешување од ставовите (3), (4) и (5) на овој член се поднесува до Управниот одбор.

(7) Во случај на престанок на членство во органите и комисиите на Институтот согласно со став (1) точка 1) на овој член изборот на нови членови се спроведува најдоцна 30 дена пред истекот на мандатот на членовите на органите и комисиите на Институтот.

(8) Во случај на престанок на членство во Собранието согласно со став (1) точки 2), 3), и 5) на овој член, членство во Собранието му се доделува на првиот следен кандидат по освоено број на гласови од листата на кандидати, со мандат до истекот на мандатот на членот на кој му престанува вршењето на должноста во Собранието на Институтот.

(9) Во случај на престанок на функција на претседател на Институтот, член на Управен одбор или на Надзорен одбор на Институтот согласно став (1) точки 2), 3), 4) и 5) на овој член, Управниот одбор е должен најдоцна во рок од седум дена од денот на престанокот на должноста, односно од поднесениот предлог за разрешување да донесе одлука за свикување на седницата на Собранието. Собранието во рок од 15 дена ја донесува одлуката за објавување на јавен оглас за избори. Од денот на објавувањето на јавниот оглас за избор до денот на одржување на избори не може да истечат помалку од 30 дена ниту повеќе од 45 дена.

(10) Во случај на престанок на членство во дисциплинската комисија согласно со став (1) точки 2), 3), 4) и 5) на овој член, Собранието најдоцна во рок од 60 дена од денот на престанокот на членството, односно од поднесениот предлог за разрешување избира нов член на дисциплинската комисија на Институтот.

(11) Во случај на престанок на членство во поедина комисија согласно со став (1) точки 2), 3), 4) и 5) на овој член, Управниот одбор најдоцна во рок од 30 дена од денот на престанокот на должноста, односно од поднесениот предлог за разрешување избира нов член на соодветната комисија на Институтот.

Член 14

(1) Институтот е должен како доверливи да ги чува сите документи, податоци и информации кои се стекнати или создадени согласно со овој закон, како и да ги заштити личните податоци согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(2) Институтот, вклучувајќи ги вработените, членовите на органите, комисиите или други лица на кои им се достапни обезбедените податоци согласно со овој закон, се должни да ги користат единствено за целите и овластувањата утврдени со овој закон, а личните податоци и согласно со прописите за заштита на личните податоци.

(3) Членовите на органите и комисиите и вработените во стручната служба на Институтот не смеат да им ги соопштуваат на трети лица или да им овозможат на трети лица да ги користат податоците, освен во случаите кога тоа е потребно за спроведување на овој закон или во други случаи утврдени со закон.

(4) Обврските утврдени во ставовите (2) и (3) на овој член продолжува и по престанокот на работниот однос, по престанокот на основот и статусот врз основа на кои е остварен пристапот до податоците од ставовите (2) и (3) на овој член.

Член 15

Регистарот на сметководители, Регистарот на овластени сметководители, Регистарот на неактивни сметководители, Регистарот на неактивни овластени сметководители, Регистарот на трговци поединци-сметководители, Регистарот на трговци поединци-овластени сметководители, Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи, Регистарот на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување, Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи, Регистарот на сметководствени практиканти, евиденцијата за испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител, како и досиејата на членовите на Институтот се чуваат трајно, а документите во врска со работењето на Институтот се чуваат десет години.

Член 16

(1) Институтот средствата за финансирање на своето работење ги обезбедува од следните извори:

- 1) годишни членарини од сметководители и овластени сметководители,
- 2) надоместоци за издавање на лиценци за работа на трговец поединец – сметководител, трговец поединец – овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи,
- 3) надоместоци за полагање испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,
- 4) надоместоци за издавање уверенија за овластен сметководител без полагање испит,
- 5) надоместоци за спроведување на постапката за признавање на професионална квалификација за сметководител или овластен сметководител стекната во странство,
- 6) надоместоци за упис во и бришење од Регистар на неактивни сметководители, односно Регистар на неактивни овластени сметководители,
- 7) надоместоци од организирање на обуки за континуираното професионално усовршување,
- 8) надоместоци за спроведување обука за стручно оспособување за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,
- 9) надоместоци за упис во и бришење од Регистар на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи,
- 10) надоместок за полагање тест за повторен упис во Регистар на сметководители, односно Регистар на овластени сметководители,
- 11) приходи од продажба на стручни публикации,
- 12) донации и
- 13) наплатени парични казни за изречени дисциплински мерки.

(2) Надоместокот за спроведување на испитот од став (1) точка 3) на овој член се утврдува согласно со реално направените трошоци кои вклучуваат надомест за членовите на Комисијата за спроведување на испитот, патни трошоци и трошоци за сместување на едукаторите со место на живеење различно од местото на одржување на испитите, трошоци за изнајмување простор за одржување на испитите, трошоците за издавање и печатење на уверенијата и други логистички трошоци.

(3) Надоместокот од став (1) точка 6) на овој член изнесува 20% од годишниот износ на членарината за овластен сметководител од став (1) точка 1) на овој член.

(4) Надоместокот од став (1) точка 9) на овој член изнесува 50% од годишниот износ на членарината за сметководител од став (1) точка 1) на овој член.

(5) Надоместокот за спроведување на тестот од став (1) точка 10) на овој член се утврдува согласно со реално направените трошоци за спроведување на тестот преку електронскиот систем на Институтот и други логистички трошоци.

(6) Институтот обезбедените средства од став (1) на овој член ги користи согласно со годишниот финансиски план.

(7) Нереализираните средства од годишниот финансиски план за тековната година се пренесуваат во годишниот финансиски план за наредната година.

III. НАЧИН НА СТЕКНУВАЊЕ НА ЗВАЊЕ СМЕТКОВОДИТЕЛ И ОВЛАСТЕН СМЕТКОВОДИТЕЛ И КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСОВРШУВАЊЕ

Член 17

(1) Со звање на сметководител, односно овластен сметководител може да се стекне лице кое положило испит за добивање уверение сметководител, односно уверение за овластен сметководител и кое е запишано во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители на Институтот.

(2) Лицето кое има намера да се стекне со звање сметководител, односно овластен сметководител до Институтот поднесува писмено барање за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител.

(3) Кон барањето за полагање на испит за добивање уверение за сметководител се доставува:

1) доказ (уверение) за завршено средно образование, или

2) доказ (уверение) за завршено тригодишно високо образование, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 180 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) или

3) доказ (уверение) за завршено четиригодишно високо образование (VII/1 степен), односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) и

4) доказ за уплата на надоместокот за полагање на испит за добивање уверение за сметководител.

(4) Кон барањето за полагање на испит за добивање уверение за овластен сметководител се доставува:

1) доказ (уверение) за завршено тригодишно високо образование, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 180 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) или

2) доказ (уверение) за завршено четиригодишно високо образование (VII/1 степен), односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) и

3) доказ за уплата на надоместокот за полагање на испит за добивање уверение за овластен сметководител.

(5) Документите од ставовите (3) и (4) на овој член се доставуваат во оригинал или во копија заверена на нотар.

(6) На лицата кои го положиле испитот од ставот (1) на овој член Институтот им издава уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител во рок од 15 дена од денот кога го положиле испитот.

(7) Формата и содржината на барањето од став (2) на овој член како и формата и содржината на уверението за сметководител, односно уверението за овластен сметководител ги пропишува министерот за финансии.

Член 18

(1) Полагањето на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител се спроведува според Програма за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител која ја донесува Управниот одбор на Институтот.

(2) Програмата од став (1) на овој член содржи: предмети, градиво, прописи и литература за полагање на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител. Програмата треба да биде усогласена со програмите за стекнување на сродни професионални звања на други професионални тела и наставни програми од областа на сметководството на образовни институции во Република Македонија.

(3) Предметите од програмата од став (1) на овој член особено треба да ги опфати следните области:

- 1) општа сметководствена теорија и основни сметководствени принципи,
- 2) законска рамка во врска со подготовката на годишни сметки и финансиски извештаи и на консолидирани годишни сметки и финансиски извештаи,
- 3) меѓународни стандарди за финансиско известување,
- 4) финансиска анализа,
- 5) сметководство на трошоци и управувачко сметководство,
- 6) управување со ризик и внатрешна контрола,
- 7) професионална етика и независност,
- 8) право на трговски друштва и корпоративно управување,
- 9) стечајни и слични правни постапки,
- 10) трудово право,
- 11) даночен систем,
- 12) граѓанско право и деловно право,
- 13) информатичка технологија и компјутерски системи и
- 14) основните принципи на финансиски менаџмент и управување на трговски друштва.

Член 19

(1) Испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител го спроведува комисија формирана од Институтот. Комисијата за спроведување на испитот се состои од пет члена од редот на сметководители, овластени сметководители, универзитетски професори од областа на сметководството и ревизијата од трите најдобро рангирани универзитети според последното рангирање на сите универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите во Република Македонија и стручни лица со најмалку петгодишно искуство во областа на сметководството, ревизијата, даноците и други сродни области. Членовите на комисијата за спроведување на испит имаат мандат од три

години, без право на повторен избор. По потреба, Институтот може да формира повеќе комисији за спроведување на испит.

(2) Лицето кое сака да добие уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител може да биде ослободено од полагање на одредени предмети за кои стекнало знаење, односно ги положило во текот на формалното образование или кои ги положило во текот на полагањето на испитот за стекнување на звањето ревизор врз основа на доставена документација за положените испити и/или наставната програма, за што одлука носи комисијата за образование, континуирано професионално усовршување и публикации. Комисијата за образование, континуирано професионално усовршување и публикации се состои од пет члена од редот на сметководители, овластени сметководители, универзитетски професори од областа на сметководството и ревизијата, од трите најдобро рангирани универзитети според последното рангирање на сите универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите во Република Македонија, овластени ревизори и признати стручни лица со најмалку петгодишно искуство во областа на сметководството, даноците и други сродни области. Членовите на комисијата за образование, континуирано професионално усовршување и публикации имаат мандат од три години, со право на избор на само уште еден мандат.

(3) Членовите на комисиите од ставовите (1) и (2) на овој член имаат право на паричен надоместок во висина до 50% од една просечна месечна исплатена нето плата во Република Македонија во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика. Паричниот надоместок се исплатува доколку се одржи најмалку една работна седница на комисијата во текот на месецот за кој се исплатува надоместокот. Годишниот износ на исплатениот паричен надоместок не смее да надмине 50% од дванаесетмесечниот износ на просечната исплатена месечна нето плата во месец декември од претходната година.

(4) Начинот на спроведување на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител, оценување на испитот, објавување на резултатите од испитот, постапување во случај на неуспех на испитот, начинот за ослободување од полагање од став (2) на овој член како и други работи во врска со начинот на полагање на испитот за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител поблиску ги утврдува Управниот одбор на Институтот.

Член 20

(1) Лице кое добило лиценца за овластен ревизор може да добие уверение за овластен сметководител без полагање на испит.

(2) Лицето од став (1) на овој член за добивање на уверение за овластен сметководител до Институтот е должно да достави барање кон кое приложува:

- 1) лиценца за овластен ревизор во оригинал или копија заверена на нотар и
- 2) доказ за платен надоместок за издавање уверение за овластен сметководител без полагање испит.

(3) Институтот на лицето од став (1) на овој член му издава уверение за овластен сметководител во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(4) Овластениот ревизор кој стекнал уверение за овластен сметководител не може кај едно правно лице за иста деловна година да врши сметководствени работи и работи на ревизија.

(5) Формата и содржината на барањето од став (2) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 21

(1) Сметководствени работи во Република Македонија може да врши и физичко лице кое има стекната квалификација за сметководител, односно овластен сметководител во странство доколку:

1) професионалната квалификација стекната во странство е соодветна на професионалната квалификација стекната согласно со овој закон и

2) во постапка на проверка на професионална оспособеност спроведена од Институтот потврди дека има адекватно знаење од областа на законската регулатива во Република Македонија релевантна за вршење на сметководствени работи.

(2) Лицето од став (1) на овој член до Институтот поднесува барање за признавање на квалификација стекната во странство кон кое особено ги приложува следните документи:

1) диплома за завршено образование,

2) уверение за државјанство,

3) документ издаден од надлежен орган за професионалната квалификација на лицето,

4) програмата по која е стекната професионалната квалификација во странство и

5) доказ за уплатен надоместок за спроведување на постапката за признавање на професионална квалификација стекната во странство.

(3) Документите од став (2) на овој член лицето ги доставува во оригинал или копија заверена на нотар, односно во нотарски заверен превод.

(4) Институтот на лицето му издава уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител во рок од 15 дена од денот на исполнувањето на условите од ставовите (1) и (2) на овој член.

(5) Начинот на признавање на професионална квалификација за сметководител, односно овластен сметководител стекната во странство поблиску го утврдува Управниот одбор на Институтот.

(6) Формата и содржината на барањето за признавање на професионална квалификација стекната во странство ги пропишува министерот за финансии.

Член 22

(1) Лицето кое добило уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител се впишува во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители на Институтот, врз основа на барање поднесено на пропишан образец. Барањето се поднесува до Институтот најрано во рок од 60 дена од денот на стекнување на уверението за сметководител, односно уверението за овластен сметководител, а најдоцна до истекот на три години од денот на стекнување на уверението за сметководител, односно уверението за овластен сметководител. По истекот на периодот од три години но не повеќе од пет години од денот на стекнување на уверението лицето за упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители на Институтот потребно е да го полага тестот од член 25 став (3) на овој закон.

(2) Кон барањето за упис во регистрите од став (1) на овој член се приложуваат следните документи:

1) уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител,

2) потврда од Централен Регистар на Република Македонија дека не му е изречена мерка забрана за вршење на професија, дејност или должност, во оригинал или копија заверена на нотар,

3) доказ за уплата на членарина и

4) доказ за искуство во вршење на сметководствени работи од две години стекнато врз основа на вработување и/или практиканство и/или практична работа во рамките на образовната програма согласно со закон и под менторство на сметководител, односно овластен сметководител.

(3) Доказот за искуство во вршење на сметководствени работи од став (2) точка 4) на овој член вклучува потврда од работодавач за стекнато искуство во вршење на сметководствени работи и доколку е применливо доказ од евиденцијата на Агенцијата за вработување на Република Македонија. Доказот за искуство се приложува само доколку лицето го стекнало искуството пред поднесувањето на барањето за упис во соодветниот регистар.

(4) Документот од ставот (2) точка 1) на овој член се обезбедува од евиденцијата на Институтот.

(5) Овластеното службено лице од Институтот кое ја води постапката за упис во регистрите од став (1) на овој член е должно документот од ставот (2) точка 2) и доколку е применливо точка 4) на овој член по службена должност да го побара од Централниот регистар на Република Македонија, односно Агенцијата за вработување во рок од пет дена од денот на приемот на барањето.

(6) Овластеното службено лице од Централниот регистар на Република Македонија, односно од Агенцијата за вработување од кого е побаран документот е должно истиот да го достави до Институтот во рок од седум дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член.

(7) Институтот е должен да го изврши уписот во Регистарот од став (1) на овој член во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(8) Формата и содржината на барањето од став (1) на овој член и потврдата за стекнато искуство во вршење на сметководствени работи од став (2) точка 4) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 23

(1) Сметководителот, односно овластениот сметководител е должен континуирано професионално да се усовршува во рамки на непрекинат период од три години, започнувајќи од денот на упис во соодветниот регистар на Институтот. Сметководителот е должен континуирано професионално да се усовршува најмалку 60 часа за период од три календарски години, при што најмалку 10 часа во текот на една календарска година, а овластениот сметководител е должен континуирано професионално да се усовршува најмалку 90 часа за период од три календарски години, при што најмалку 20 часа во текот на една календарска година.

(2) Сметководителот, односно овластениот сметководител е должен најмалку 50% од часовите за една календарска година од ставот (1) на овој член да ги оствари преку посета на обуките од став (4) точка 1) на овој член.

(3) Континуирано професионално усовршување од ставот (1) на овој член се врши согласно со годишна програма за континуирано професионално усовршување на Институтот, која е усогласена со програмите за континуирано професионално усовршување на други професионални тела од областа на ревизијата и други сродни области.

(4) Континуираното професионално усовршување од ставот (1) на овој член особено се спроведува преку:

1) обуки организирани од Институтот,

- 2) присуство на домашни и меѓународни семинари, работилници, симпозиуми и други видови на организирана едукација од областа на сметководството,
- 3) учество како предавач на настаните од точки 1) и 2) на овој став,
- 4) објавување на статии во домашни и меѓународни стручни публикации од областа на сметководството, ревизијата и сродни области,
- 5) учество во спроведување на стручниот испит за сметководител, односно овластен сметководител или стручниот испит за ревизор,
- 6) менторство при практиканство или практична обука од областа на сметководството на ученици од средни училишта и студенти,
- 7) објавена стручна книга од областа на сметководството, ревизијата, даноците и сродни области со рецензија од универзитетски професор од областа на сметководството и ревизијата,
- 8) објавен прирачник од областа на сметководството, ревизијата, даноците и сродни области и
- 9) други облици на континуираното професионално усовршување утврдени со акт на Институтот согласно со овој закон.

(5) Сметководителот, односно овластениот сметководител кој посетил обука од став (4) точка 1) на овој член е должен да полага тест преку електронскиот систем на Институтот заради оценка на стекнатото знаење. Тестот се спроведува најдоцна во рок од 48 часа по завршувањето на обуката.

(6) Обуките од став (4) точка 1) на овој член ги спроведуваат трговски друштва, професионални тела, образовни институции или други правни лица кои даваат услуги за советување и/или едукација од областа на сметководството, ревизијата, финансиите или даноците и се евидентирани во Регистарот на правни лица кои спроведуваат обуки организирани од Институтот кој го води Институтот. Предавачите на обуките се физички лица со најмалку петгодишно професионално искуство во областа во која предаваат.

(7) Правните лица од став (6) на овој член му плаќаат надоместок на Институтот за обуките од став (4) точка 1) на овој член.

(8) Условите за избор на правните лица за спроведување на обуките од став (4) точка 1) на овој член, начинот на спроведување на обуките, начинот на спроведување и полагање на тестот за оценка на стекнатото знаење од обуките, начинот на вреднување и докажување на континуирано професионално усовршување, оправданите причини за отсуство од континуирано професионално усовршување, начинот на спроведување на контрола на лица преку кои се спроведуваат обуките за континуирано професионално усовршување и други работи во врска со организирањето и спроведувањето на континуираното професионално усовршување, поблиску ги утврдува Управниот одбор на Институтот.

Член 24

(1) Сметководителот, односно овластениот сметководител може да престане со вршење на сметководствени работи во вкупен период до пет години, особено во следните случаи:

- 1) поради неспособност за работа поради заболување или повреда,
- 2) поради породилно отсуство,
- 3) мирување на работен однос поради негово упатување на работа во странство, односно на неговиот брачен другар,

4) мирување на работен однос поради избор или именување на државна или јавна функција,

5) користење на неплатено отсуство од работа во согласност со закон,

6) поради статус на невработено лице,

7) засновање на работен однос на работно место за кое не се применуваат одредбите на овој закон и

8) заминување во странство на определено време.

(2) За да престане со вршење на сметководствени работи во периодот од став (1) на овој член сметководителот, односно овластениот сметководител до Институтот поднесува барање за упис во Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители и доказ за уплата на еднократен надоместок за упис во и бришење од Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители.

(3) Институтот врши упис во Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето од став (2) на овој член.

(4) Сметководителот, односно овластениот сметководител престанува да врши сметководствени работи со денот на упис во Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители и стекнува статус на неактивен сметководител, односно неактивен овластен сметководител.

(5) Сметководителот, односно овластениот сметководител во периодот на неактивност не смее да врши сметководствени работи и нема обврска да плаќа членарина и да посетува часови за континуирано професионално усовршување.

(6) Формата и содржината на барањето од став (2) на овој член и формата и содржината на барањето од член 25 став (3) на овој закон ги пропишува министерот за финансии.

Член 25

(1) Статусот на неактивен сметководител, односно неактивен овластен сметководител престанува, односно истиот се брише од Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители:

1) ако неактивниот сметководител, односно неактивниот овластен сметководител во било кое време пред истекот на периодот на неактивност поднесе барање да биде запишан во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители и

2) по истекот на пет години вкупен период на неактивност, а лицето не поднесе барање да биде запишано во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители.

(2) Во случајот од став (1) точка 1) на овој член неактивниот сметководител, односно неактивниот овластен сметководител е должен до Институтот да поднесе барање за упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители најдоцна 15 дена пред денот од кој продолжува да врши сметководствени работи.

(3) По исклучок на став (1) на овој член, доколку вкупниот период на неактивност е подолг од три години а пократок од пет години, неактивниот сметководител, односно неактивниот овластен сметководител е должен до Институтот да поднесе барање за полагање на тест за повторен упис во Регистарот на

сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители и доказ за уплата на надоместок за полагање на тестот.

(4) Престанувањето на статусот на неактивен сметководител, односно овластен сметководител од став (1) точка 2) на овој член го утврдува Институтот врз основа на евиденцијата на неактивни сметководители, односно неактивни овластени сметководители.

(5) Содржината и начинот на спроведување на тестот од став (3) на овој член поблиску ги пропишува Управниот одбор на Институтот.

Член 26

Институтот го одзема уверението за сметководител, односно овластен сметководител на лицето на кое му престанал статусот на неактивен сметководител, односно овластен сметководител согласно со член 25 став (1) точка 2) на овој закон и го брише од соодветниот регистар.

Член 27

Лицето од член 26 на овој закон кое сака повторно да стекне звање сметководител, односно овластен сметководител е должно да поднесе барање и да полага стручен испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител.

IV. ВРШЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАБОТИ

Член 28

(1) Сметководствени работи врши сметководител, односно овластен сметководител кој има заснован работен однос во трговец-поединец сметководител, трговец поединец - овластен сметководител, друштво за вршење на сметководствени работи или обврзник за водење на сметководство.

(2) Сметководителот води трговски/деловни книги за сите обврзници за водење сметководство и составува и потпишува годишна сметка/и или финансиски извештаи за самостоен вршител на дејност, заедница на сопственици, трговец поединец, здружение, фондација и приватна установа со најмногу двајца вработени.

(3) Овластениот сметководител води трговски/деловни книги за сите обврзници за водење сметководство и составува и потпишува годишна сметка/и или финансиски извештаи за сите обврзници за водење на сметководство.

(4) Сметководителот, односно овластениот сметководител може да состави и потпише годишна сметка и/или финансиски извештаи доколку има искуство во вршење на сметководствени работи од две години стекнато врз основа на вработување и/или практиканство и/или практична работа во рамките на образовната програма согласно со закон и под менторство на сметководител, односно овластен сметководител. Во периодот од две години во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители се забележува дека сметководителот, односно овластениот сметководител нема право да составува и потпишува годишна сметка и/или финансиски извештаи и датумот кога ќе го стекне правото за составување и потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи.

(5) Сметководител, односно овластен сметководител во редовен работен однос во трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштво за вршење сметководствени работи може да состави и потпише годишна сметка и/или финансиски извештаи доколку работниот однос е заснован на полно работно време.

(6) По исклучок на став (1) на овој член обврзникот за водење на сметководствени работи, освен обврзникот кој е трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи, може да вработи лице кое не е сметководител, односно не е овластен сметководител согласно со одредбите од овој закон. Лицето може да врши сметководствени работи, освен потпишување и составување на годишна сметка и/или финансиски извештаи за обврзникот за водење на сметководство.

(7) Лицето од ставот (6) на овој член не е член на Институтот и должно е да поднесе барање за упис во Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи без право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи со доказ за уплата на еднократен надоместок за упис во и бришење од регистарот на лица кои вршат сметководствени работи без право за потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи.

(8) Формата и содржината на барањето од став (7) на овој член како и формата и содржината на барањето член 29 став (3) на овој закон ги пропишува министерот за финансии.

Член 29

(1) Лице кое има завршено најмалку средно образование и е вработено кај обврзник за водење сметководство, како и кај трговец поединец- сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи може да учествува во вршење на сметководствени работи под менторство на сметководител, односно овластен сметководител заради стручно оспособување за вршење на работи на сметководител.

(2) Лице кое има завршено најмалку тригодишно високо образование, односно завршени студии според Болоњската декларација и има 180 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) или четиригодишно високо образование (VII/степен), односно завршени студии според Болоњската декларација и има 240 кредити според европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС) и е вработено кај обврзник за водење сметководство, како и кај трговец поединец - сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи може да учествува во вршење на сметководствени работи под менторство на овластен сметководител заради стручно оспособување за вршење на работи на овластен сметководител.

(3) Лицето од ставови (1) и (2) на овој член за стекнување на статус на сметководствен практикант поднесува барање за упис во Регистарот на сметководствени практиканти.

(4) Институтот врши упис во Регистарот на сметководствени практиканти во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето од став (3) на овој член.

(5) Лицето од ставови (1) и (2) на овој член може да биде запишано во Регистарот на сметководствени практиканти за период не подолг од две години.

(6) Лицето од ставови (1) и (2) на овој член се брише од Регистарот на сметководствени практиканти со упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители или по истек на периодот од став (4) на овој член.

Член 30

(1) Трговецот поединец – сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител или друштвото за вршење сметководствени работи склучува договор за вршење на сметководствени работи во писмена форма со обврзникот за водење сметководство заради уредување на меѓусебните права и обврски.

(2) Трговец поединец – сметководител може да склучи договор за вршење на сметководствени работи со самостоен вршител на дејност, заедница на сопственици

на посебни делови на зграда, трговец поединец, здружение, фондација и приватна установа со најмногу двајца вработени.

(3) Трговец поединец - овластен сметководител може да склучи договор за вршење на сметководствени работи со самостоен вршител на дејност, заедница на сопственици на посебни делови на зграда, трговец поединец, непрофитна организација, приватна установа и со друштво со ограничена одговорност.

(4) Друштвото за вршење сметководствени работи мора да има вработено најмалку еден сметководител и еден овластен сметководител.

(5) Трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштвото за вршење сметководствени работи во текот на важноста на договорот не смее да ги отстапи договорените работи на друг трговец поединец-сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштво за вршење сметководствени работи.

Член 31

(1) Трговец поединец или трговско друштво може да врши сметководствени работи по добивање на лиценца за работа за трговец поединец-сметководител или трговец поединец-овластен сметководител или друштво за вршење сметководствени работи од Институтот и упис во соодветниот регистар.

(2) За добивање лиценца за работа субјектите од став (1) на овој член до Институтот поднесуваат барање на пропишан образец. Кон барањето се приложуваат следните документи:

1) решение за упис во Трговскиот регистар кај Централниот регистар на Република Македонија,

2) список на сметководители и/или овластени сметководители вработени во субјектот со регистарскиот број под кој се запишани во соодветниот регистар кај Институтот со означување на лицата со право за составување и потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи,

3) потврда од Централен регистар на Република Македонија дека не е евидентиран во Регистарот на физички и правни лица на кои им е изречена санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност и привремена забрана за вршење на одделна дејност,

4) потврда од Централниот регистар на Република Македонија дека не е евидентиран во Регистарот на споредни казни за сторени кривични дела на правни лица кај Централниот регистар на Република Македонија,

5) доказ за годишно осигурување од штета при вршење на професионална дејност (сметководствени работи), и тоа:

-за трговец поединец-сметководител на износ од минимум 2.000 евра во денарска противвредност по штетен настан,

-за трговец поединец-овластен сметководител на износ од минимум 5.000 евра во денарска противвредност по штетен настан и

-за друштво за вршење сметководствени работи на износ од минимум 20.000 евра во денарска противвредност по штетен настан и

6) доказ за уплатен надоместок за издавање лиценца за работа.

(3) Овластеното службено лице од Институтот кое ја води постапката за издавање на лиценца за работа на трговец поединец-сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење на сметководствени работи е должно документите од ставот (2) точки 1), 3) и 4) на овој член по службена должност

да ги побара од Централниот регистар на Република Македонија во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето.

(4) Овластеното службено лице од Централниот регистар на Република Македонија од кого се побарани документите е должно истите да ги достави до Институтот во рок од седум дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член.

(5) Документите од став (2) точки 2) и 5) на овој член се доставуваат во оригинал или во копија заверена на нотар.

(6) Институтот е должен да издаде лиценца за работа во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето.

(7) Лиценцата за работа се издава на неопределено време и не може да се пренесе на друго физичко или правно лице или на правен следбеник.

(8) Институтот со решение го одбива барањето за издавање лиценца за работа доколку барањето е некомплетно или не се исполнети условите од став (2) на овој член. Решението со кое се одбива барањето мора да биде образложено.

(9) Против решението од став (8) на овој член трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи може да поведат управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

(10) Трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи врши упис на издадената лиценца во Централниот регистар на Република Македонија во рок од пет дена од денот на издавањето.

(11) Формата и содржината на лиценцата за работа од став (1) на овој член и на барањето од став (2) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 32

(1) Упис во Регистарот на трговци поединци-сметководители, Регистарот на трговци поединци-овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи врши Институтот врз основа на барање на пропишан образец.

(2) Институтот е должен да го изврши уписот во соодветниот регистар од став (1) на овој член во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(3) Формата и содржината на барањето од став (1) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 33

Трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи се должни најдоцна до 31 јануари во тековната година да му достават на Институтот список на лица вработени како сметководители и овластени сметководители со регистарски број под кој се запишани во соодветниот регистар кај Институтот и доказ за годишно осигурување од штета при вршење на професионална дејност во износ утврден во член 31 став (2) точка 5) од овој закон.

Член 34

(1) Лиценца за работа на трговец поединец-сметководител, односно на трговец поединец-овластен сметководител се одзема:

- 1) на сопствено барање,

- 2) ако е издадена врз основа на неточни податоци,
- 3) повеќе не се исполнети условите врз основа на кои е издадена лиценцата,
- 4) ако е поведена постапка за ликвидација или стечајна постапка,
- 5) ако е изречена прекршочна санкција забрана за вршење дејност сметководствени работи и
- 6) ако сметководителот, односно овластениот сметководител се избрише од соодветниот регистар согласно член 39 на овој закон.

(2) Лиценцата за работа на друштво за вршење на сметководствени работи се одзема:

- 1) на сопствено барање,
- 2) ако е издадена врз основа на неточни податоци,
- 3) ако повеќе не се исполнети условите врз основа на кои е издадена лиценцата,
- 4) ако се спроведува постапка за ликвидација или стечајна постапка,
- 5) ако со правосилна судска одлука му е изречена споредна казна привремена забрана за вршење на дејност сметководствени работи,
- 6) ако со правосилна судска одлука му е изречена споредна казна одземање на лиценца за вршење на сметководствени работи,
- 7) ако со правосилна судска одлука му е изречена споредна казна трајна забрана за вршење на сметководствени работи и
- 8) ако со правосилна судска одлука му е изречена споредна казна престанок на правното лице.

(3) Во случаите од став (1) точка 1) и став (2) точка 1) на овој член лиценцата се одзема во рок од пет дена од денот на поднесувањето на барањето.

(4) Во случаите од став (1) точка 2) и став (2) точка 2) на овој член лиценцата се одзема веднаш по утврдување од страна на Институтот дека лиценцата била издадена врз основа на неточни податоци. Лиценцата се одзема за период од три години од денот на одземањето на лиценцата.

(5) Во случаите од став (1) точка 3) и став (2) точка 3) на овој член лиценцата се одзема веднаш по утврдување од страна на Институтот дека престанал да постои некој од условите за издавање на лиценца.

(6) Во случаите од став (1) точка 4) и став (2) точка 4) на овој член, лиценцата се одзема со денот на отворање на стечајна постапка или ликвидациона постапка.

(7) Во случајот од став (1) точка 5) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста одлуката за прекршочна санкција. Лиценцата се одзема за периодот додека траат правните последици од забраната.

8) Во случајот од став (1) точка 6) на овој член, лиценцата се одзема со денот на бришење од соодветниот регистар. Лиценцата се одзема за периодот за кој се губи правото на вршење на сметководствени работи согласно член 39 став (2) на овој закон.

(9) Во случајот од став (2) точка 5) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста на одлуката. Лиценцата се одзема за периодот додека траат правните последици од судската одлука.

(10) Во случаите од став (2) точки 6), 7) и 8) на овој член, лиценцата се одзема со денот на правосилноста на судската одлука.

(11) Решението за одземање на лиценца кое го донесува Управниот одбор на

Институтот треба да биде образложено.

(12) Против решението од став (11) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

(13) Тужбата не го спречува извршувањето на решението од став (11) на овој член.

(14) Трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи на кој му е одземена лиценцата може да поднесе барање за издавање на нова лиценца за работа по истекот на периодот за кој лиценцата за работа е времено одземена.

Член 35

При вршењето на сметководствени работи сметководителот, односно овластениот сметководител, трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител, односно друштвото за вршење сметководствени работи е должен соодветно да го применува член 14 на овој закон.

Член 36

(1) Сметководствени работи може да врши и странско физичко или правно лице од државите членки на Европската унија кое ги исполнува условите за вршење сметководствени работи, односно има дозвола за вршење на сметководствени работи од надлежен орган на државата членка на Европската унија, согласно овој закон.

(2) Институтот му издава уверение за сметководител, односно овластен сметководител на физичкото лице од став (1) на овој член согласно со постапката од член 21 на овој закон.

(3) Институтот со решение ќе изврши упис на правното лице од став (1) на овој член во Регистарот на друштва за вршење на сметководствени работи, доколку:

1) најмалку еден овластен сметководител вработен во правното лице има уверение за овластен сметководител издадено од Институтот согласно став (2) на овој член,

2) има дозвола за работење, односно е запишан во регистар на надлежен орган на матичната држава членка на Европската унија, при што дозволата за работа, односно потврдата за регистрација да не биде постара од три месеци и

3) има доказ за годишно осигурување од штета при вршење на професионална дејност (сметководствени работи), согласно член 31 став (2) точка 5) на овој закон.

(4) Институтот уписот на правното лице од став (1) на овој член во соодветниот регистар го врши согласно со член 32 на овој закон.

(5) Институтот е должен за уписот од став (4) на овој член да го извести надлежниот орган на матичната држава членка на Европската унија.

Член 37

Сметководителот, овластениот сметководител, трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител односно друштвото за вршење сметководствени работи се самостојни во вршењето на сметководствените работи.

V. РЕГИСТРИ

Член 38

(1) Институтот води Регистар на сметководители, Регистар на овластени сметководители, Регистар на неактивни сметководители, Регистар на неактивни

овластени сметководители, Регистар на трговци поединци - сметководители, Регистар на трговци - поединци овластени сметководители, Регистар на друштва за вршење сметководствени работи, Регистар на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи, Регистарот на сметководствени практиканти и Регистар на правни лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување согласно Законот за општата управна постапка.

(2) Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители, особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) име и презиме на сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 3) број на уверение на сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 4) ознака за право на потпишување на годишна сметка и/или финансиски извештаи,
- 5) датум на упис во регистарот,
- 6) назив, седиште, контакт податоци и број на лиценца за работа на трговецот-поединец-сметководител, трговецот-поединец овластен сметководител или друштво за вршење на сметководствени работи каде е вработен сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 7) назив, седиште и контакт податоци на обврзникот за водење на сметководство, кој не е обврзникот од точка 5) на овој став, во кој е вработен сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 8) изречени дисциплински мерки,
- 9) број на остварени часови за континуирано професионално усовршување, годишно и во тек на тригодишен период,
- 10) називот на надлежниот орган на државата членка на Европската унија кој ја одобрил квалификацијата за сметководител, односно овластен сметководител и
- 11) број под кој е регистриран кај надлежниот орган на државата членка на Европската унија кој ја одобрил квалификацијата за сметководител, односно овластен сметководител.

(3) Регистарот на неактивни сметководители, односно Регистарот на неактивни овластени сметководители особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) име и презиме на сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 3) датум на упис на неактивност на сметководителот, односно овластениот сметководител,
- 4) основот за неактивност,
- 5) датум на престанок на неактивноста на сметководителот, односно овластениот сметководител и
- 6) назив, седиште и контакт податоци на трговецот-поединец или правниот субјект каде бил вработен сметководителот, односно овластениот сметководител.

(4) Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи, особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) назив, седиште и контакт податоци,

- 3) единствен матичен број на субјектот (ЕМБС),
- 4) број на лиценца за работа на трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи,
- 5) датум на упис во регистарот,
- 6) изречени дисциплински мерки,
- 7) називот на надлежниот орган на државата членка на Европската унија кој ја дал дозволата за вршење на сметководствени работи и
- 8) број под кој е регистриран кај надлежниот орган на државата членка на Европската унија.

(5) Регистар на лица кои вршат сметководствени работи без право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи, особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) име и презиме,
- 3) датум на упис во регистарот и
- 4) назив, седиште и контакт податоци на обврзникот за водење сметководство каде е вработено лицето.

(6) Регистарот на сметководствени практиканти, особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) име и презиме на практикантот,
- 3) име презиме на менторот,
- 4) звање на менторот во зависност од видот на уверение кое го поседува согласно овој закон и бројот на уверение,
- 5) датум на престанок на статусот сметководствениот практикант и
- 6) назив, седиште и контакт податоци на обврзникот за водење на сметководство трговецот поединец-сметководител, трговецот поединец-овластен сметководител и друштвото за вршење на сметководствени работи каде е вработен сметководствениот практикант.

(7) Регистар на лица кои спроведуваат обуки за континуирано професионално усовршување организирани од Институтот, особено ги содржи следниве податоци:

- 1) регистарски број,
- 2) назив, седиште и контакт податоци на лицето кое спроведува обуки и
- 3) број на издадено решение од Институтот и период на важност на решението.

(8) Сметководителот, овластениот сметководител, трговецот поединец - сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител, друштвото за вршење сметководствени работи, лицата кои вршат сметководствени работи без право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи, сметководствените практиканти и лицата кои спроведуваат обуки се должни да го известат Институтот за сите промени во врска со податоците содржани во соодветниот регистар во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.

(9) Институтот податоците од регистрите од став (1) на овој член ги објавува на својата интернет страница и истите континуирано ги ажурира.

Член 39

(1) Сметководителот, односно овластениот сметководител се брише од соодветниот регистар:

1) на сопствено барање,

2) доколку му е изречена прекршочна санкција забрана за вршење професија или должност од областа на финансии, платниот промет и стопанството,

3) доколку со правосилна судска пресуда му е изречена споредна казна забрана за вршење професија, дејност или должност за кривични дела против работните односи, кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од пресудата,

4) доколку е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци за кривични дела против имотот, кривични дела против јавните финансии, платниот промет и стопанството и кривични дела против службената должност, се додека траат правните последици од пресудата,

5) ако му е одземена деловната способност,

6) во случај на смрт на сметководителот, односно овластениот сметководител и

7) со изрекување на дисциплинска мерка од членови 44 и 45 на овој закон.

(2) Со бришење од регистарот сметководителот, односно овластениот сметководител го губи правото за вршење на сметководствени работи, и тоа:

1) трајно во случаите од став (1) точки 1), 5) и 6) на овој член,

2) за периодот додека трае забраната во случајот од став (1) точка 2) на овој член и

3) за периодот додека траат правните последици на судската пресуда во случаите од став (1) точки 3) и 4) на овој член.

(3) Доколку казната од став (1) точки 4) и 5) е изречена во траење од најмалку пет години, бришењето од Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители се врши согласно член 26 на овој закон, а за повторен упис во соодветниот регистар се применуваат одредбите од член 27 на овој закон.

(4) За бришење од соодветниот регистар Претседателот на Управниот одбор донесува решение, кое треба да биде образложено.

(5) Против решението од став (4) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

(6) Тужбата не го одложува извршувањето на решението од став (4) на овој член.

Член 40

(1) Трговецот поединец – сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи се брише од соодветниот регистар со одземање на лиценцата за работа.

(2) Трговецот поединец – сметководител, односно трговецот поединец - овластен сметководител со бришење од соодветниот регистар го губи правото за вршење на сметководствени работи, и тоа:

1) трајно во случаите на одземање на лиценцата согласно член 34 став (1) точки 1), 2), 3) и 4) на овој закон и во случаите на трајно бришење од соодветниот регистар согласно член 39 став (1) точки 1), 5) и 6) на овој закон,

2) за периодот додека трае забраната во случајот на одземање на лиценцата од член 34 став (1) точка 5) и во случај на бришење од соодветниот регистар согласно член 39 став (1) точка 2) на овој закон,

3) за периодот додека траат правните последици на судската пресуда во случај на бришење од соодветниот регистар согласно член 39 став (1) точки 3) и 4) на овој закон.

(3) Друштвото за вршење сметководствени работи со бришење од Регистарот го губи правото за вршење на сметководствени работи, и тоа:

1) трајно во случаите на одземање на лиценцата од член 34 став (2) точки 1), 2), 3), 4), 6), 7) и 8) на овој закон и

2) за периодот додека трае забраната во случајот од член 34 став (2) точка 5) на овој закон.

(4) За бришење од соодветниот регистар Претседателот на Управниот одбор донесува решение, кое треба да биде образложено.

(5) Против решението од став (4) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

(6) Тужбата не го одложува извршувањето на решението од став (4) на овој член против кој е поднесена.

(7) За бришење на трговецот поединец – сметководител, трговецот поединец - овластен сметководител и друштвото за вршење сметководствени работи од соодветниот регистар, односно за одземање на лиценцата за работа, Институтот по службена должност го известува Централниот регистар на Република Македонија во рок од три дена од влегувањето во сила на решението од став (4) на овој член.

VI. ДИСЦИПЛИНСКА ПОСТАПКА

Член 41

(1) Дисциплинска постапка против сметководител, односно овластен сметководител води и дисциплински мерки изрекува дисциплинска комисија на Институтот во согласност со овој закон.

(2) Дисциплинската комисија е составена од пет члена со мандат од две години. Претседателот и членовите на дисциплинската комисија ги избира Собранието на предлог на Управниот одбор од кои тројца членови од редот на членовите на Институтот и двајца членови од редот на други надворешни стручни лица од областа на деловното право, сметководството и други сродни области.

(3) При изрекувањето на дисциплинските мерки се земаат предвид тежината на повредата, последиците од таа повреда, степенот на одговорност на сметководителот, односно на овластениот сметководител, околностите под кои е сторена повредата, поранешното негово однесување, како и другите олеснителни и отежнителни околности.

(4) Во случај на поврат сторен во период од една до три години, се изрекува потешка дисциплинска мерка се додека не се стигне до дисциплинската мерка трајно бришење од соодветниот регистар на Институтот.

(5) Дисциплинска постапка против сметководител, односно овластен сметководител се поведува по поднесено барање на органите на Институтот и на писмено барање на државен орган, трговецот-поединец или правниот субјект каде е вработен сметководителот, односно овластениот сметководител, како и други физички и правни лица за кои сметководителот, односно овластениот сметководител врши сметководствени работи. Дисциплинска постапка не се поведува на писмено барање на член на дисциплинската комисија.

(6) Дисциплинската комисија е должна во рок од 30 дена од денот на поднесеното барање од став (5) на овој член да донесе:

1) решение со кое се отфрла предлогот за поведување на дисциплинска постапка, доколку предлогот е поднесен од неовластен или анонимен подносител,

2) решение со кое сметководителот, односно овластениот сметководител се ослободува од одговорност дека сторил дисциплинска повреда и

3) решение со кое на сметководителот, односно овластениот сметководител му се утврдува дека е сторена дисциплинска повреда и со кое му се изрекува соодветна дисциплинска мерка.

(7) По исклучок на став (6) на овој член, доколку е потребно спроведување и изведување на поголем број на доказни средства, дисциплинската комисија решението ќе го донесе во рок не подолг од 60 дена од денот на поднесеното барање од став (5) на овој член.

(8) Дисциплинската комисија за сторена дисциплинска повреда може да ги изрече следниве дисциплински мерки:

1) јавна опомена,

2) парична казна,

3) времено бришење од соодветниот регистар на Институтот и

4) бришење од соодветниот регистар на Институтот и одземање на уверението за сметководител, односно уверението за овластен сметководител.

(9) Рокот на застареност за водење на дисциплинската постапка изнесува една година од дознавањето на дисциплинската повреда, но не повеќе од три години од денот на сторување на повредата. Застареноста не тече за време додека дисциплинската постапка не може да се поведе или да се води заради отсуство на сметководителот или овластениот сметководител или од други оправдани причини. Прекин на застареноста настапува со преземање на секое процесно дејствие за водење на дисциплинската постапка за сторена дисциплинска повреда.

(10) Дисциплинската комисија има право на паричен надоместок во висина до 20% од износот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика, но годишно не повеќе од 20% од дванаесетмесечниот износ на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември во претходната година. Паричниот надоместок се исплатува доколку се одржи работна седница на комисијата на која е донесено решение од став (6) на овој член.

(11) Начинот на работа на дисциплинската комисија поблиску го пропишува Управниот одбор на Институтот.

Член 42

Дисциплинската мерка јавна опомена му се изрекува на сметководител, односно овластен сметководител, ако:

1) без оправдана причина не ја плати членарината во рок од три месеци по истекот на утврдениот рок за плаќање,

2) не ги чува на соодветен и правилен начин трговските/деловните книги и останатата сметководствена документација утврдена со закон,

3) не присуствува на три последователни седници на Собранието, Надзорниот одбор и Управниот одбор без претходна најава или писмено оправдание,

4) со своето однесување го нарушува угледот на сметководствената професија и

5) одбива или несовесно ги исполнува обврските определени со Статутот и актите на Институтот.

Член 43

Дисциплинската мерка парична казна во висина на една просечна месечна нето плата исплатена по вработен во Република Македонија за месецот во кој е изречена дисциплинската мерка, му се изрекува на сметководителот, односно овластениот сметководител кој ќе ја повтори повредата за која претходно му била изречена дисциплинска мерка јавна опомена.

Член 44

(1) Дисциплинската мерка времено бришење од соодветниот регистар во траење до три години му се изрекува на сметководител, односно овластен сметководител, ако:

1) без оправдана причина не ја почитува обврската за континуирано професионално усовршување во согласност со овој закон,

2) не го извести Институтот за сите промени во врска со податоците содржани во соодветниот регистар во согласност со овој закон,

3) предизвика очигледна материјална штета на субјектот каде е вработен при вршењето на сметководствените работи и

4) несовесно и нестручно врши сметководствени работи без почитување на прописите и Кодексот на етика за професионални сметководители.

(2) Сметководителот, односно овластениот сметководител може да поднесе барање за упис во Регистарот на сметководители, односно Регистарот на овластени сметководители по истекот на периодот за кој е избришан од соодветниот регистар.

Член 45

(1) Дисциплинската мерка бришење од соодветниот регистар и одземање на уверението му се изрекува на сметководител, односно овластен сметководител, ако:

1) врши сметководствени работи за времетраењето на мерката времено бришење од соодветниот регистар или за времетраење на статусот неактивен сметководител, односно неактивен овластен сметководител, или на друг начин врши избегнување на мерката времено бришење од соодветниот регистар,

2) прима подароци или друг вид корист или го поставува личниот финансиски интерес во судир со положбата и статусот на сметководител, односно овластен сметководител,

3) оддава информации стекнати при вршење на сметководствените работи односно со истите постапува спротивно на член 35 на овој закон,

4) одбива да даде податоци на државни органи, правни лица и на граѓани, доколку давањето на податоците е пропишано со закон и

5) дава неточни податоци на државни органи, правни лица и на граѓани, доколку давањето на податоците е пропишано со закон.

(2) Сметководителот, односно овластениот сметководител може да поднесе барање за полагање на испит за добивање уверение за сметководител, односно уверение за овластен сметководител по истекот на пет години од денот на бришење од соодветниот регистар.

Член 46

Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува дисциплинската одговорност на сметководителот, односно овластениот сметководител

Член 47

Против решението на дисциплинската комисија со кое се изрекува дисциплинска мерка, може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Член 48

(1) Решението донесено во дисциплинска постапка го извршува Претседателот на Институтот. Решението веднаш се објавува на интернет страницата на Институтот и се запишува во соодветниот регистар на Институтот.

(2) Дисциплинската мерка од член 41 став (8) точка 1) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на една година од нејзиниот упис.

(3) Дисциплинската мерка од член 41 став (8) точка 2) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на две години од нејзиниот упис.

(4) Дисциплинската мерка од член 41 став (8) точка 3) од овој закон се брише од соодветниот регистар на Институтот по истекот на три години од нејзиниот упис.

VII. КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТ НА РАБОТЕЊЕТО

Член 49

(1) Институтот врши контрола на квалитет на работењето на сметководител, односно овластен сметководител вработен кај обврзник за водење на сметководство, како и контрола кај трговец поединец – сметководител, трговец поединец - овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи (во натамошниот текст: субјекти на контрола).

(2) Контролата на квалитет на работењето од став (1) на овој член опфаќа проверка на:

1) вршењето на сметководствените работи согласно прописите за водење сметководство,

2) исполнувањето на барањата на Кодексот на етика за професионалните сметководители на IFAC, актите на Институтот и овој закон,

3) квантитетот и квалитетот на ангажирани човечки ресурси,

4) исполнување на условите за издавање на лиценца за вршење на сметководствени работи,

5) исполнување на условите за упис во соодветниот регистар на Институтот и

6) адекватноста на политиките и процедурите на системот на внатрешни контроли на работењето.

(3) Контролата ја врши овластен сметководител вработен во стручната служба на Институтот (во натамошниот текст: контролор) и кој особено ги исполнува следните услови:

1) има непрекинато најмалку пет години работно искуство во вршењето на сметководствени работи како овластен сметководител и

2) нема изречени дисциплински мерки.

Член 50

(1) Контролата на квалитет се врши преку:

1) вонтеренска контрола и

2) теренска контрола.

(2) Вонтеренската контрола се спроведува како редовна контрола кај сите субјекти на контрола задолжително еднаш годишно преку собирање, обработка и анализа на годишниот прашалник за контрола. Субјектите на контрола се должни годишниот прашалник за контрола пополнет да го достават електронски до Институтот најдоцна до 31 март тековната за претходната година.

(3) Во случај со вонтеренската контрола да се утврдат сериозни неправилности или незаконитости, може да изврши теренска контрола и/или да се изречат мерки од член 51 на овој закон.

(4) Теренска контрола се спроведува кај друштва за вршење на сметководствени работи. Теренската контрола кај едно друштво за вршење на сметководствени работи се спроведува најмалку еднаш во шест години.

(5) По исклучок на став (4) на овој член, периодот помеѓу две теренски контроли може да биде и пократок во случајот од став (3) на овој член, доколку со претходната теренска контрола квалитетот на работењето на друштвото за вршење на сметководствени работи е оценет како незадоволителен или кога теренската контрола се спроведува на барање на клиент на друштвото, државен орган или друга заинтересирана страна.

(6) Теренска контрола се спроведува според годишен план на Комисијата за контрола на квалитет кој особено содржи број на друштва и временски распоред на планираните теренски контроли.

(7) Теренска контрола не може да врши контролор кој најмалку три години пред почетокот на контролата бил сопственик или вработен кај субјектот на контрола, за што пред почетокот на контролата дава писмена изјава.

(8) Теренската контрола се спроведува во опфат кој овозможува проверка и проценка на законското и правилното работење. Утврдувањето на опфатот на теренската контрола се врши врз основа на бројот и структурата на вработени, видот на клиентите, промени во финансиската состојба и финансиската успешност, природата, видот, опфатот и сложеноста на сметководствените работи што се вршат.

(9) Контролорот составува извештај за извршената теренска контрола во кој ги наведува утврдените неправилности, рокот за нивно отстранување и предлага мерки.

(10) Извештајот од став (9) на овој член го одобрува Комисијата за контрола на квалитет и го доставува до субјектот на контрола.

(11) Субјектот на контрола има право на приговор во рок од осум дена од денот на приемот на извештајот од став (10) на овој член. Управниот одбор на Институтот по приговорот на субјектот во рок од 30 дена од денот на приемот прибавува мислење од Комисијата за квалитет и одлучува по приговорот на субјектот на контрола.

(12) Субјектот на контрола е должен во рокот определен во извештајот од став (10) на овој член да ги отстрани утврдените неправилности и незаконитостите и до Комисијата за контрола на квалитет да поднесе извештај во кој ќе ги опише преземените активности за спроведување на мерките и ќе приложи документи и докази за отстранување на неправилностите.

Член 51

(1) Комисијата за контрола на квалитет врз основа на извештајот од спроведената контрола може да ги изрече следните мерки:

1) да наложи мерки кои придонесуваат кон усогласување на работењето со овој закон и прописите за сметководство, со временска рамка за постапување по истите,

2) учество на часови за обука за стекнување на професионални стандарди за работа и/или етичко знаење за сметководителот и/или овластениот сметководител вработен во друштвото,

3) донесување и примена на политика и процедура за работа и следење на системот на внатрешни контроли,

4) изработка на акциски план за спроведување на препораките за подобрување на системот на внатрешни контроли и постапување по истиот и

5) донесување и примена на политики и процедури за постапување со доверливи податоци и за следење на постапувањето со доверливи податоци.

(2) Комисијата за контрола на квалитет се состои од пет члена од редот на сметководители, овластени сметководители и стручни лица со најмалку петгодишно искуство во областа на сметководството, ревизијата, даноците и други сродни области. Членовите на Комисијата за контрола на квалитет имаат мандат од три години, без право на повторен избор.

(3) Комисијата за контрола на квалитет има право на паричен надоместок. Комисијата за контрола на квалитет има право на паричен надоместок во висина до 30% од износот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика. Паричниот надоместок се исплатува доколку се одржи најмалку една седница во текот месецот за кој се исплатува надоместокот. Годишниот износ на исплатениот паричен надоместок не смее да надмине 30% од дванаесетмесечниот износ на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември во претходната година.

(4) Начинот на спроведување на контролата на квалитет на работењето на субјектите на контрола го пропишува Управниот одбор на Институтот.

VIII. НАДЗОР

Член 52

(1) Надзор над работењето на Институтот врши Советот.

(2) Надзорот од став (1) на овој член опфаќа надзор на законитото и правилното работење на Институтот во согласност со овој закон. Во случај на донесување, односно усвојување на акт на Институтот во спротивност со овој закон Советот ќе утврди ништовност на актот.

(3) За вршење на надзор над работењето на Институтот, Советот со решение формира комисија составена од тројца вработени во стручната служба на Советот кои вршат стручни работи за потребите на Советот.

(4) Претседателот на Институтот е должен на комисијата од став (3) на овој член да и овозможи неограничен пристап до просториите, средствата и сите информации и документи релевантни за надзорот и да обезбеди неопходни услови за непречена работа на Комисијата. Претседателот на Институтот е должен да биде присутен при вршењето на надзорот, а во случај на спреченост го заменува член на Управниот одбор од редот на овластените сметководители овластен од Претседателот на Институтот.

(5) За утврдените состојби од извршениот надзор се составува записник. Примерок од записникот се доставува до Институтот во рок од 45 дена од денот на извршениот надзор. Институтот има право на приговор по записникот во рок од пет дена од приемот.

(6) Врз основа на констатираните неправилности и/или незаконитости од надзорот, Советот може да донесе решение со кое:

1) ќе им наложи на претседателот на Институтот, Управниот одбор и Надзорниот одбор во утврден рок да ги отстранат утврдените неправилности и незаконитости и/или,

2) ќе утврди ништовност на акт донесен спротивно на овој закон и/или

3) ќе го разреши Претседателот на Институтот и/или Управниот одбор и/или Надзорниот одбор на Институтот, доколку донесе акт спротивно на одредбите од овој закон и на интересите на членовите на Институтот и/или не ги извршува обврските пропишани со закон и Статутот и/или не постапува по насоките на Советот.

(7) Во решението од став (6) на овој член, Советот ќе определи рок за избор на нови членови на Управен одбор, Надзорен одбор на Институтот и/или Претседател на Институтот кој не може да биде подолг од 30 дена и ќе именува најмногу тројца овластени сметководители кои ќе ги извршуваат овластувањата на членовите на Управен одбор, Надзорен одбор на Институтот и/или Претседател на Институтот до изборот на истите.

(8) Изборот од став (7) на овој член се врши согласно условите и постапката утврдени со овој закон.

(9) Доколку при вршењето на надзорот над работењето на Институтот се констатира постоење на повреда на закон, ќе бидат известени надлежните органи за водење на кривична или на прекршочна постапка.

IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 53

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице, ако врши сметководствени работи и/или го користи звањето сметководител, односно овластен сметководител, а не ги исполнува условите од овој закон (член 4 став (1)).

(2) Покрај глобата за дејствието од став (1) на овој член на физичкото лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење професија, дејност во траење до една година.

(3) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, односно на трговец поединец ако врши сметководствени работи, а не ги исполнува условите од овој закон (член 4 став (2)).

(4) Покрај глобата за дејствието од став (3) на овој член на правно лице, односно на трговец поединец ќе му се изрече и прекршочна санкција, забрана за вршење дејност во траење до три години.

(5) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице, односно трговецот поединец, ќе му се изрече на одговорното лице кај правното лице, односно на одговорното лице кај трговец поединец за прекршокот од став (3) на овој член.

(6) Покрај глобата за дејствието од став (3) на овој член на одговорното лице кај правното лице, односно на одговорното лице кај трговецот поединец ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење должност во траење до една година.

Член 54

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сметководителот, односно овластениот сметководител, ако:

- 1) врши сметководствени работи спротивно на член 28 став (1) од овој закон,
- 2) составува и потпишува годишни сметки и/или финансиски извештаи спротивно на член 28 став (2), односно став (3) од овој закон,
- 3) не постапува согласно член 35 од овој закон и
- 4) не го извести Институтот во согласност со член 38 став (8) од овој закон.

Член 55

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на неактивниот сметководител, односно неактивниот овластен сметководител, ако врши сметководствени работи спротивно на член 24 став (5) од овој закон.

Член 56

(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговец поединец - сметководител, трговец поединец - овластен сметководител или друштво за вршење сметководствени работи ако:

- 1) не склучи договор согласно 30 став (1) од овој закон,
- 2) вршењето на сметководствени работи го отстапи на друг трговец поединец односно друштво за вршење сметководствени работи (член 30 став (5)),
- 3) не изврши упис на лиценцата за работа во Централниот регистар на Република Македонија согласно член 31 став (10) од овој закон,
- 4) не постапи во согласност со член 33 од овој закон,
- 5) не постапува согласно член 35 од овој закон,
- 6) не го извести Институтот во согласност со член 38 став (8) од овој закон и
- 7) не ги отстрани утврдените неправилности и незаконитости и не достави извештај во согласност со член 50 став (12) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за трговецот - поединец сметководител, односно трговецот - поединец овластен сметководител, односно друштвото за вршење сметководствени работи ќе му се изрече на одговорното лице во трговецот - поединец сметководител, односно трговецот - поединец овластен сметководител, односно друштвото за вршење сметководствени работи за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Член 57

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на Институтот, ако:

- 1) не ги преведува и ажурира МСФИ и МФСИ за МСС согласно со член 7 став (1) точка 8) од овој закон,
- 2) не ги усвои актите од член 8 став (4) на овој закон,
- 3) одлучува, усвојува и донесува акти без да добие претходна согласност од Советот согласно со член 8 став (5) од овој закон,
- 4) не ги објавува актите на Собранието согласно член 8 став (6) од овој закон,
- 5) седница на Собранието на Институтот не се свикува преку електронскиот систем на Институтот (член 9 став (5)),
- 6) не донесе одлука за објавување на јавен оглас за избори и одржи избори во роковите од член 13 став (9) од овој закон,
- 7) не избере член на дисциплинската комисија на Институтот во рокот од член 13 став (10) од овој закон,
- 8) не постапува согласно член 14 ставови (1) и (2) од овој закон,
- 9) износот на надоместоците го утврди спротивно на член 16 ставови (2), (3), (4) и (5), од овој закон,
- 10) не издаде уверение согласно член 17 став (5), член 20 став (3) или член 21 став (4) од овој закон,

11) не изврши упис во соодветниот регистар согласно член 22 став (7) или член 24 став (3) или член 29 став (4) од овој закон,

12) не издаде лиценца согласно член 31 став (6) од овој закон,

13) не го изврши уписот во соодветниот регистар во рокот од член 32 став (2) од овој закон и

14) не ги отстрани утврдените неправилности и/или незаконитости согласно со член 52 став (6) точка 1) од овој закон.

(2) За прекршоците од став (1) на овој член глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на Претседателот на Институтот.

Член 58

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службено лице во Институтот ако во рокот утврден во членовите член 22 став (5) и член 31 став (3) од овој закон не ги побара потребните документи.

(2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службеното лице во Централниот регистар на Република Македонија ако во рокот утврден во членовите член 22 став (6) или 31 став (4) од овој закон не ги достави бараните документи.

(3) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службеното лице во Агенцијата за вработување на Република Македонија ако во рокот утврден во 22 став (6) не го достави бараниот документ.

(4) Глоба во износ од 50 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лице ако:

1) не поднесе барање за упис во регистарот согласно член 28 став (7) од овој закон и

2) не го известил Институтот во согласност со член 38 став (8) од овој закон.

Член 59

(1) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на Претседателот на Институтот, ако:

1) не свика седница на Собранието на Институтот во рокот од член 9 став (3) од овој закон,

2) до членовите на Собранието не ја доставил поканата и материјалите по точките од дневниот ред согласно со член 9 став (6) од овој закон,

3) не ја известил јавноста за одржување на седница на Собранието согласно член 9 став (7) од овој закон,

4) не ги објавил одлуките на Управниот одбор согласно член 11 став (9) од овој закон и

5) при вршење на надзор не постапувал согласно член 52 став (4) од овој закон

Член 60

(1) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на членовите на Управниот одбор на Институтот, ако:

1) не свикаат седница на Собранието на Институтот во рокот од член 9 став (4) од овој закон,

2) одлучува и донесува акти без да добие претходна согласност од Советот согласно со член 11 став (5) на овој закон,

3) не свикаат седница на Собранието на Институтот согласно член 13 став (9) од овој закон и

4) не избере член на комисија на Институтот во рокот од член 13 став (11) на овој закон.

Член 61

(1) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на членовите на Надзорниот одбор на Институтот, ако:

1) не ги разгледа и даде мислење до Собранието по годишната програма за работа и развој и годишниот финансиски план на Институтот согласно член 10 став (3) точка 2) на овој закон,

2) не ги разгледа и даде мислење до Собранието по годишната сметка, ревизорскиот извештај и годишниот извештај за работа на Институтот согласно член 10 став (3) точка 3) на овој закон,

3) не подготви и до Советот не поднесе годишен извештај согласно член 10 став (3) точка 8) од овој закон и

4) годишниот извештај не го поднесе до Собранието согласно член 10 став (3) точка 9) од овој закон.

Член 62

(1) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на член на орган или комисија на Институтот и на вработен во стручната служба на Институтот ако постапи спротивно на член 14 став (2) од овој закон.

Член 63

(1) Глоба во износ од 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице кое спроведува обуки ако не го извести Институтот во согласност со одредбата од член 38 став (8) од овој закон.

Член 64

За прекршоците од членовите 53, 54, 55, 56, 58 ставови (2), (3) и (4) и 63 на овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд.

Член 65

За прекршоците од членовите 57, 58 став (1), 59, 60, 61 и 62 на овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Прекршочна комисија формирана при Советот.

Член 66

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице, односно за трговец-поединец се врши согласно Законот за прекршоците.

Х. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 67

(1) Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија формиран согласно со одредбите од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија бр. бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17), со денот на влегувањето во сила на овој закон продолжува со работа согласно одредбите на овој закон.

(2) Уверенијата за сметководител, односно овластен сметководител издадени од Институтот до денот на влегувањето во сила на овој закон и евидентирани во

Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители продолжуваат да важат како уверенија издадени согласно одредбите на овој закон.

(3) Лиценците за работа издадени од Институтот до денот на влегувањето во сила на овој закон и евидентирани во Регистарот на трговци поединци – сметководители, Регистарот на трговци-поединци овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење на сметководствени работи продолжуваат да важат како лиценци издадени согласно со одредбите на овој закон.

Член 68

Започнатите постапки за стекнување на статус на сметководител, односно овластен сметководител, започнатите постапки за добивање на лиценца за работа за трговец поединец-сметководител, трговец поединец-овластен сметководител и друштво за вршење сметководствени работи, започнатите дисциплински постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат согласно Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 69

(1) Институтот е должен во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон да ја усогласи содржината на: Регистарот на сметководители, Регистарот на овластени сметководители, Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи согласно со одредбите на овој закон.

(2) Сметководителите и овластените сметководители кои се евидентирани во Регистарот на сметководители и Регистарот на овластени сметководители се должни во рок од 60 дена од денот на истекот на рокот од став (1) на овој член да ги ажурираат податоците во соодветниот регистар на Институтот согласно со член 38 став (2) на овој закон.

(3) Трговците поединци – сметководители, трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење сметководствени работи кои се евидентирани во Регистарот на трговци поединци - сметководители, Регистарот на трговци поединци - овластени сметководители и Регистарот на друштва за вршење сметководствени работи се должни во рок од 60 дена од денот на истекот на рокот од став (1) на овој член да ги ажурираат податоците во соодветниот регистар согласно со член 38 став (4) на овој закон.

(4) Трговците поединци – сметководители, трговците поединци - овластени сметководители и друштвата за вршење сметководствени работи на кои им е издадена лиценца за вршење на сметководствени работи согласно со одредбите од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17) и кои до денот на влегувањето во сила на овој закон податокот за издавањето на лиценцата за работа не го упишале во Централниот регистар на Република Македонија, должни се да извршат упис на податокот за издавање на лиценцата во Централниот регистар на Република Македонија во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 70

(1) Одредбите од член 17 на овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2020 година.

(2) До денот на отпочнувањето со примена на членот 17 од овој закон звањето сметководител, односно овластен сметководител ќе се стекнува согласно одредбите од член 15 од Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 71

(1) Сметководителот, односно овластениот сметководител кој започнал со посета на часови за континуирано професионално усовршување во календарската 2017 година должен е најмалку 80% од бројот на часови за континуирано професионално усовршување за периодот од три последователни календарски години утврдени во член 23 став (1) на овој закон да ги исполни до 31 декември 2019 година.

(2) Во бројот на часови од став (1) на овој член се признава и бројот на часови за континуирано професионално усовршување остварени согласно со одредбите на Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 72

(1) Мандатот на избраните претставници во Собранието на Институтот, мандатот на членовите на Надзорниот одбор на Институтот, мандатот на Претседателот и членовите на Управниот одбор на Институтот и мандатот на членовите на комисиите престанува со денот на назначувањето на вршителот на должност Претседател на Институтот.

(2) До изборот на нов Претседател на Институтот и нови членови на Собранието, Управниот одбор и Надзорниот одбор на Институтот, се избира вршител на должност Претседател на Институтот.

(3) Изборот на вршителот на должност од став (2) на овој член, се врши по пат на јавен оглас. Вршителот на должност ги исполнува условите од член 12 став (3) точки 1), 2), 3), 4) и 5) од овој закон.

(4) Вршителот на должност од ставот (2) на овој член особено ги врши следните работи:

- 1) го претставува и застапува Институтот,
- 2) се грижи Институтот да работи согласно со закон,
- 3) потпишува налози за исплата од сметката на Институтот,
- 4) ги врши работите од член 11 став (4) точки 2), 10), 18) и 21) на овој закон,
- 5) врши работи поврзани со организирање на континуираното професионално усовршување и
- 6) објавува извештај за своето работење на секои три месеци на интернет страницата на Институтот.

(5) Вршителот на должност од став (2) на овој член има право на месечен надоместок во висина на две просечни исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика. .

(6) Министерот за финансии формира комисија за избор на вршителот на должност од став (2) на овој член и за избор на комисија од член 73 став (1) на овој закон во рок од 10 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон. Комисијата за избор е составена од пет членови, од кои:

- 1) тројца овластените сметководители со најмалку петгодишно работно искуство во вршење на сметководствени работи на предлог на стопанските комори,
- 2) универзитетски професор од областа на сметководството и ревизија од најдобро рангираниот универзитет според последното рангирање на сите универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите во Република Македонија и
- 3) еден член на предлог на Советот за унапредување и надзор на ревизијата на Република Македонија.

(7) Комисијата од став (6) на овој член во рок од 20 дена од денот на својот избор објавува јавен оглас за избор на вршител на должност претседател на Институтот и на комисијата од член 73 став (1) на овој закон и го врши изборот.

Член 73

(1) Работите поврзани со изготвување и предлагање на актите на Институтот од став (4) на овој член и со изборот на претседател на Институтот, членови на Собранието, Надзорниот одбор, Управниот одбор на Институтот ги врши времената подготвителна комисија.

(2) Комисијата од став (1) на овој член е составена од седум члена, и тоа: вршителот на должност од член 71 став (2) на овој закон, тројца овластени сметководители со најмалку петгодишно работно искуство во вршење на сметководствени работи и тројца стручни лица од редот на универзитетски професори од областа на сметководството и ревизијата и од редот на признати стручни лица со најмалку седумгодишно искуство во областа на сметководството, ревизијата, даноците, финансиите или други сродни области. За изготвување на актите на Институтот од став (4) на овој член, како и за воспоставување на електронскиот систем на Институтот комисијата може да ангажира и други стручни лица со повеќегодишно искуство во други стручни области.

(3) Изборот на Претседател на Институтот, членови на Собранието, Надзорниот одбор, Управниот одбор на Институтот се врши по пат на јавен оглас според условите за избор согласно со овој закон. Изборот ќе се спроведе во рок од девет месеци од денот на избор на комисијата од став (1) на овој член. Гласањето за избор се врши преку електронскиот систем на Институтот, при што за избран Претседател на Институтот, односно член Собранието, член Управниот одбор и член Надзорниот одбор се смета кандидатот со најголем број освоени гласови на соодветната листа на кандидати.

(4) Конститутивната седница на Собранието на Институтот на која ќе се донесат актите на Институтот предложени од комисијата од став (1) на овој член и ќе се изберат членовите на дисциплинската комисија ќе се одржи во рок од девет месеци од денот на избор на комисијата од став (1) на овој член. Седницата на Собранието ја свикнува Претседателот на Институтот.

(5) Управниот одбор ќе ги избере членовите на комисиите на Институтот согласно со овој закон во рок од 60 дена од денот на неговиот избор. Управниот одбор ќе ги донесе актите согласно со овој закон во рок од 90 дена од денот на неговиот избор.

(6) Членовите на комисијата од став (1) на овој член, освен вршителот на должност претседател имаат право на месечен паричен надоместок за својата работа во комисијата во висина до износот на просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во месец декември од претходната година објавена од Државниот завод за статистика.

(7) Стручни лица ангажирани во работата на комисијата од став (2) на овој член имаат право на надоместок во висина на надоместокот од став (6) на овој член.

Член 74

(1) Институтот ќе ги воспостави Регистарот на неактивни сметководители, Регистарот на неактивни овластени сметководители, Регистарот на лица кои спроведуваат обуки за континирано професионално усовршување, Регистарот на лица кои вршат сметководствени работи, без право за потпишување на годишни сметки и/или финансиски извештаи и Регистарот на сметководствени практиканти во рок од девет месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Доколку Институтот не ги воспостави регистрите во утврдениот рок од став (1) на овој член истите ќе бидат воспоставени од страна на Министерството за финансии за сметка и на товар на Институтот.

Член 75

(1) Одредбите од член 23 став (2) и став (4) точки 2), 3), 4), 5), 6), 7), 8) и 9) на овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2020 година.

(2) Одредбата од член 23 став (5) на овој закон ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2021 година.

Член 76

(1) Одредбите од член 2 став (1) точка 26, член 8 став (4), член 9 ставови (13), (14) и (15), член 10 став (3) точки 8) и 9) и став (6), член 11 став (4) точка 23), ставови (5) и (7), член 52 и член 65 на овој закон ќе отпочнат да се применуваат две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на отпочнувањето на примената на член 8 став (4), член 9 ставови (13), (14) и (15), член 10 став (3) точки 8) и 9) и став (6), член 11 став (4) точка 23), ставови (5) и (7) и член 52 на овој закон надлежностите ги спроведува Министерството за финансии.

(3) До денот на отпочнување на примената на член 65 на овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежен суд.

Член 77

Одредбите од член 36 и член 38 став (2) точки на овој закон ќе отпочнат да се применува од денот на пристапувањето на полноправно членство на Република Македонија во Европската Унија.

Член 78

Одредбите од членовите 49, 50 и 51 на овој закон ќе отпочнат да се применуваат од 1 јануари 2021 година.

Член 79

(1) Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) До донесување на подзаконските акти од став (1) на овој член се применуваат подзаконските акти донесени согласно Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 80

Со денот на влегување во сила на овој закон престанува да важи Законот за вршење на сметководствени работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/12, 188/13, 27/14, 154/15, 192/15, 23/16, 190/16 и 193/17).

Член 81

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавување во „Службен весник на Република Македонија“.